

Ukininkas

LIETUVOS
UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

IŠEINA KAS MĖNESIS VIENĄ KARTĄ.

Prekė laikraščio:
Prusuose iki parubežio 2½
markių arba 1,20 kap.
I Ameriką ir į kitas svetimas
žemes 4 markės.
I Rusiją (kuvertuose) 5 rubl.

Prekė apgarsinimų:
Už eilutę smulkaus
rašto arba už jos vietą per
pusę puslapio 60 feningių.

Lietuviai, skaitykite ir platinkite „Ukininką“!

Nuo „Varpo“ ir „Ukininko“ Redakcijos.

1901 m. išeis naujas mėnesinis laikraštis

„Naujienos“,

kuriame talpūs raštai nekalto italpos, t. y. toki raštai, kuriuose nebus nieko priešingo valdžiai,

laikraštis galės eiti per cenzūrą, ir policija jo negalės persekioti.

„Naujienose“ spandis akyvi raštai apie „musų prabaščius“ apie „musų mergeles“, naudingi pamokinimai, apysakos iš žmonių gyvenimo, apie valsčių ir parapijų reikalus ir visokios naujienos iš Lietuvos ir Svetimų Šalių. —

Apginėju mus tautiškų ir politiškų tiesų bus po senovei

„Ukininkas“,

bet jo didumas susimažis (bent pradžioj).

„Ukininke“ tarp kitko spaudis akyva istorija apie tai,

„kaip prancuzai už laisvę kariavo“.

Gale metų prie kiekvieno laikraščio prisidės priedai viena arba dvi knygos.

Prekė laikraščių Prusuose su prisiuntimu

„U-kas“ ir „Naujienos“ (su priedais) 1 rub. 50 k.
„Naujienos“ (su priedais) . . . 1 rub. —
„Ukininkas“ (su priedais) . . . — 75 k.
„Ukininkas“ ir „Naujienos“

Amerikoje kaštuoja 1 dol.

Anglijoje „ 4 šilingus.

„Varpas“ išeis prie senų sąlygų.

Norint išsirašyti mūsų laikraščius Amerikoje galima kreiptis teip-gi prie mūsų vietininko
Mr. J. Szernas 929 33 rd. St., Chicago, Ill.

Platinimas apšvietimo.

Knygų kupčiams parsiduos mus raštai *pusdykiai*, kad jie galėtų iš to turėt gerą pelną.

Kas ima *ne mažiaus kaip 20 ekx.* tas gauna

„Ukininką“ ir „Naujienas“ už 75 kap.

„Naujienas“ už 50 kap.

„Ukininką“ už 37½ kap.

(t. y. už pusę prekės)

Kas ima *ne mažiaus kaip 50 ekx.* tas gauna

„Ukininką“ ir „Naujienas“ už 50 kap.

„Naujienas“ už 35 kap.

„Ukininką“ už 25 kap.

(t. y. už trečią dalį prekės).

Platintojai lietuviškų raštų, o ypatingai „Ukininko“ ir priešingų valdžiai raštų ipuolę į nelaimę *gaus pašalpą* iš Redakcijos turto, arba iš kankintinių kasos.

Vyrai užsitarnavę gerą vardą kovoje už tėvynės reikalus, budami priversti apleisti savo kraštą ir keliauti į užrubežį, mus redakcijoje ras reikalingą *patarimą ir pagalbą*.

Kas negalės gauti mus laikraščių ir knygų per knygnešius, tas lai prisiunčia dvigubą prekę knygų ir laikraščių, o mes pasirūpėsime pristatyti kas reik į namus.

I neturtingus ir sulenkėjusius užkampius Suvalkų, Kauno, o ypatingai Vilniaus gub. siūsime laikraščius *dykai, žinoma, per ištikimus žmones*.

Teip-gi siūsime dykai raštus mūsų neturtingiems sądarbininkams.

Ant to reikalo redakcija aukauja „Ukininko“ ir „Naujienų“ *po 100 ekx. kas mėnuo*.

Ant platinimo tokių raštų Vilniaus gub. paskirta iš red. turto *15 rub.*

Lipintojams atsišaukimų — 10 rub.

Kad mūsų norai veikiau ir lengviaus galėtų išsipildyti prašome siųsti pinigų pradžioj metų — ar tai būtų aukos ant apšvietimo reikalų, ar tai būtų pinigai ant raštų. Knygų kupčiai turi įmokėti pinigų iš viršaus arba už statyti kauciją. Adresas:

Frl. Martha Saunus, Rokaiten, per Neukirch (Ostpreussen, Deutschland).

Kratos šių metų.

Jau buvom truputį užmiršę siutimus Vonsiackoi Suvalkų gubernijoje, jau žaisdos mus širdies, buvo pradėję gyti, bet štai ir vėl pakilo vėtra. Suvalkiečiai džiaugėsi išlydėję Vonsiackoi. Bet džiaugėsi per greit, nes tas džiaugsmas pavirto dabar mums kauniečiams į verksmą. Reikėjo išslydėti jį pas liucipierių, tada butumėt galėję tikrai džiaugtis, tada butumėt galėję ir žvakę trijų pudų nupirkti jo atminčiai. Gaila, kad pas mus vis tik rengiasi ir rengiasi, o susirengti jokių budu negali. Kalbų, prižadų baisybė, nors kartais (va, kaip šičia) visai nereikėtų burnos aušyti, o tik imt padaryt ir atlikta. Vasiackoi dasigirdęs, kad lietuviai rengiasi išmokėt jam skolas, padus pasikasė ir į Gudiją! Net Siberijoje Tomske atsidadė... Bet nobodu jam ten buvo; išsiilgo mus krašto, mus ašarų, mus kalėjimų, lietuviškų knygų... O čia vėl girdi: Muravjovui paminklą pastate! Ar-gi jis Vonsiackoi negalėtų but ipėdiniu Muravjovo? Ar negalėtų užsipelnyti tokio jau paminklo kur Kaune, Senapilėj? Jug anas už tai užsipelnė tokią garbę, kad išdegino mus krašto sodžius iškorė daugybę žmonių, išvarė kelis tukstančius nekaltų į Siberiją, Gudiją! priveisė mus krašte burliokų, užgynė spaudinti lietuviškas knygas lotyniškom raidėmis!... Kuo-gi Vonsiackoi blogesnis? Jug ir jis naktis nemigo, dienas nevalgė, kad tik išnaikinti, išstremti Gudijon tuos „prakeiktus“ lietuvius, ką skaito ir platina lietuviškas knygeles ir laikraščius! Ir jis ne vieną lietuvi areštavo, kankino kalėjime! ne vieniems tėvams, ne vienam broliui ir seseriai kruvinas ašaras išspaudė! ne vieną šeimyną paliko be vyro, vaikus be tėvo!... O ar-gi jam už tai ne verta paminklo?! Jei negana da tų aukų, tai jis mokės ir daugiau surasti!... „Kad tik mane perkeltų į Kauno guberniją, tai aš visus litvomanus!... kaip Senapilė!... Tada tikrai medalis... paaukštinimas... O gal kaip Muravjovas... svajojo Vonsiackoi.

Ir Dievas išklaušė jo troškimo: gavo žinią, kad jį perkelia į Liepoją. Matot, čia darbininkai pradėjo kilti prieš ponus fabrikantus, tai reikia gudraus šnipio, kad susekti vadovus.

Vonsiackoi to tik ir laukė: jis žinojo, kad Liepojų budamas galės toliau varyti pradėtą Senapilė darbą. Kaip išalkęs vilkas bėgo jis į mus kraštą, pajutęs kvapą lietuvių kraujo. Atbėgo, išsižiojo, tarytum visus nori praryt. Tuoj pradėjo šnipinėti po Liepoją; vieną, kitą jau areštavo; suėmė kelis knygnešius. Juos privertė nurodyt ant daktaro Veineikio, buk tai esą jo knygos, buk jis juos samdęs. Žinoma tuoj krata Palangoj pas daktarą. Jo nerado namie; jis buvo neseniai po vestuvių ir

viešėjosi pas savo uošvį Pavlovską Slaveitų sodžiu, Darbėnų parapijoj Telšių pavietyj Raudonsiuliai surado jį ir ten: 23 gegužės 9 valandoj ryto atužė Varnių pristavas su gauja žandarų ir žemskių, padarė krata, bet nieko neradęs išvažiavo, daktaro tuom tarpu neareštavo. Dasigirdęs apie tai Vonsiackoi, vis tiek liepė jį paimt. Rodos 12 adynoj naktį vėl atsibaldė raudonsiuliai; daktaro nerado namie; truputį palukėjo, žiuri — parvažiuoja. Kaip bitės apspito nabagėlį ir areštavo. Nuvežė iš pradžios į Šiaulius, paskui į Liepoją ir dabar pavestas prieglobai Vonsiackoi. Šnipas giriiasi sučiupęs vadą litvomanų, baisų socialistą, anarkistą ir t. t.; per jo, sako raudonšniurkis, ėjo visokios, užgintos valdžios knygos, bet tai tik mena, — darodimų tikrų neturi. Daktarą kaltina ir už tai, kad jis pernai buvo prisidėjęs prie lietuviško spektaklio Palangoj, bet čia įkast negali, nes spektaklis buvo valdžios daleistas, o vėl Veineikis kaip aktorius nedalyvavo.

O prisiminus tuos mas spektaklius, kiek jie trukėjo raudonsiuliams padarė, ypač Vonsiackoi! Šimet vasarą buvo rengiami lietuviški spektakliai Mintaujoj (čia jau pradžioj birželio daleido), Liepojoj ir Palangoj. Įsitaisė, žinotumėt, trupa lietuvių artistų ir jau važiuos iš vienos vietos į kitą. Vonsiackoi pakėlė nosį, vuodžia vuodžia... „Karaul!“ suriko, „litvomanija!“ Tuoj uždraudė spektaklius, ašias liepė nulupinėti... Daug žmonių jau net atkeliavę buvo ant spektaklio; nueina bilieto pirkti, ugi žiuri: išlenda iš kampo (kambario) raudonsiulis! „Kokia tamistos pavardė?“ klausia: „prašom į policiją!“... Tokią matot meškerę išsimislijo šnipai: „kas eina ant lietuviško spektaklio, tas litvomanas!“

Ir artistų nepaleido. „Jie kelia žmones prieš valdžią su tais savo spektakliais! Mes jiems parodysim!“... Da Palangoj bebunant artis tams prisiėjo kelis kartus rumčiuotis su šnipais, ant galo mato, kad jau ten, nieko neišeis, važiuoja į Liepoją. Misljo daleidimą išgaut, bet kur tau? Nespėjo da artistai atvažiuot į Liepoją, ugi išilaužia pas juos Vonsiackoi su savo armija, tuoj krėt. Iškrėtė visas pakampes, net mergelių sijonų nepraleido — o nė dinamito nė parako nerado, tik... savo baltas rankutes į visokius šiukšlynus susitėpė. Bet šnipai da nenusiminė. Pirmieji, kaipo mislijo Vonsiackoi, artistai, studentai Janulaitis, Mongirdas ir Stašinskas, buvo apsinakvoję; pas juos ir mislijo pelnyt. Vonsiackoi apstatė savo kareiviais namą Pacevyčienės, kur apsisistoję artistai ir laukia anų pareinant. Kelis gudruolius išleido į miestą įieškoti Janulaičio ir kitų. Šnipukai neparėjo su tūsčiomis rankomis: nuėjo pas aludę rado girtą latvi, ar vokietai — paėmė, nuėjo pas „namus karaliaus“ — paėmė kitą, ir veda pas

Vonsiackoi; bet jis tuoj nuvuodė, kad čia nepavojingi, ištikimi žmonės; jie da gali but pagelbininkais oberšnipio... Ant galo sulaukė ir savo aukų. Šnipio akys virte virė iš džiaugsmo, kad jau tie paukštukai rankose. Viduryj gatvės sučiuopo vaikus, nuvarė į policiją, iškrėtė; nors ir nieko pas juos nerado, bet jų jau nepaleido. „Tai pirmutinė ranka Veineikio! aš juos visus“!... svajoja Vonsiackoi. Mongirdas ir Janulaitis da tebesėdi. Vonsiackoi kaltina juodu už platinimą priešingų valdžiai knygelių, rašymų korespondencijų, straipsnių, bet ir čia jokių darodimų neturi; jis labai greitas užmest kaltę; išpradžių net grąsino perduot Janulaitį į kareivišką sudą, bet su vėjais nuėjo tas jo plepėjimas. Beje, paliepė padaryt kratą pas Janulaičio tėvus ir Šiauliuose pas seseris, kur gyveno studentas — ir čia nieko nerado. Tuo pačiu laiku krėtė Šiauliuos pas Jakševyčytę. „Mat ji pasipažįstanti su Veineikiu“! Teisybė, dalyvavo pernai ant lietuviško spetaklio Palangoj, šimet Rygoj, Liepojoj, Mintaujoj, tai kur jau čia nekretė?! Jug, tai baisiausia maištininkė akise Vonsiackoi! Raste nieko nerado, na tai iš piktno nors pilną krepšį nekaltų laiškų prisigrudo ir nusiuntė į Liepoją iššnipinėt, ar jie nekvepia litvomanija; o kad susekti, kas ateina pas Jakševyčytę, paskyrė du aniolu sargu: išpradžių skambindavo pentiniais po langais, nė užmigt neduodavo; paskui vyresniejie turbūt liepė nusiimt pentinus, nes skambinant nebuvo girdėt.

Nesiseka šnipui — medalia gal neužsiplėnys! „Ne, aš juos visus... butinai!... Bet kaip čia įgriebt geriau“? Neilgai laužė galvą Vonsiackoi: atsiminė, kad geriausiai galima susekt lietuvų pėdas tai papirkus iš jų pačių tarpo koki šnipuką. Taip ir padarė. Tuoj pilnas miestas, kaip grybų po lytai, pasklido šnipų ir šnipukų: vieni vaikiojasi kareivių drabužiuos apsisvilke, kiti — kalėjimų sargų, vieni, kaip ponai, gelumbėse, kiti nudrįskę... Nė žingsnio nežengsi, kad tavęs nepamatytų tavo aniolas sargas. O tokių sargų jau į pora šimtų, sako, yra Liepojoj. Jie gudrus kaip žalčiai, kaip žalčiai tyko, tyko, melinasi — imk ir dėk juos prie žaisdos! — bet „nelaimė žmogui, kuris nepamane gudrybės šėtono“! Teisybė, gudrus šėtonas, o Sagaitis ir už jį... Jis nusidavė karštu lietuviu esąs; kad da labiau pasirodyti, pradėjo rinkt aukas dėl lietuvių kankintinių. Rinkdamas aukas nuvažioavo ir į Šiaulius pas lietuvi Ambrožaitį. Pats karštai kalbėjo ir ragino savo draugą į darbą dėl abelno labo; tik štai, jiems bekalbant, įsilaužia neprasyti svečiai, abudu areštuoja ir veža į Liepoją. Sagaitį, kaip nekaltą, ant rytojaus paleido, o į jo vietą paėmė taipgi jo išduotus: Danilevičių, dorą vyrą, jau vedusi, ir girtuoklėlį Fišerį.

Ir Vonsiackoi nesnaudė: da pirmiau truputį buvo krėtęs pas mokintinius Poketurį ir Oliaką; paskui pas Žiupsnį ir Vereikienę — nieko nerado. Veireikienę kelis kartus tyrinėjo; ypač klausinėjo, kas do per vienos: Šatrijos Ragana, Bitė, Žemaitė... Negalėdamas nieko išgauti nuo jaunos, bet tvirtos moteriškės, Vonsiackoi puolėsi prie Sagaičio. Apsirėdęs kalėjimo sargo drapanas, atšliaužė gyvatė pas Vereikienę ir prašė jos laišką pas vyrą parašyti, bet nepasisekė nabagai....

„Aš taip padarysiu, kaip Suvalkų gubernijoj!... Kaip šluote iššluosiu“!... sukančės dantis ir kumsčia duodamas į stalą šnypščia Vonsiackoi. O kaliniai sau sėdi ir juokiasi: nė kiek nenusiminę; nekurie net geriau išrodo. Iš pradžių, ypač Veineikį kietai laikė: nedaleisdavo su nieku pasimatyti, jokio valgimo atnešti. Daktarienė skundėsi ministeriui vidaus dalykų ir tas daleido pasimatyti; dabar jau ir valgio galima nunešti.

Vainikas Muravjovo neduoda Vonsiackoi užmigt! Jis vis zuja ir zuja. Kur pats negali, ten kitus siundo. Visur jis randa: ir pas baltasias meškas ir kur vynuogės auga. Pradžioj rugpjūčio areštavo Aleksote daktarą Roką Šliupą — rado lenkiškų uždraustų knygelių, rugsėjo mėnesį areštavo Maskvoj ir atvežė į Liepoją apysenį žmogų, pabaigoj rugsėjo areštavo Krėtingoj d-rą Janušį, pradžioj lapkričio — Archangelsko gubernijoj d-rą Aliakną; pradžioj rugsėjo krėtė Pilviškiuos Suvalkų gub. pas d-rą Grinevičių pasiėmė lietuviškas, cenzūros leistas knygas; rugsėjo mėnes. krėtė Dorpatė pas studentą Avižonį, pradžioj lapkričio — Akstrachaniaus gub. pas d-rą Pautienį, 18 rugpiutį Joniškėlyj pas Gabrielę Petkevychytę (žiur. kor.), 23 rugpiutį ir 13 lapkritį pas studentą Višinską, apie 13 rugsejį pas d-rą Sketerį ir Daugirdą.

Tai kokią litaniją aš jums pagiedojau! O mislijat jau galas? Ne, da toli šaukia! Ikišiol aš kalbėjau tiktai apė inteligentus, apšviestus, niuosius brolius, o jug da liko sėrmėgiai. Ir jų neapleido apveizda Vonsiackoi, jis iš šaknų nori išraut litvomaniją... Pas kontrabandnešį Vincą Birbalą net tris dienas krėtė, landžiojo po visas pabulkes, kolaik „viską“ surado; o rasti rado daug lietuviškų knygų; pas Baranaucką krėtė du kartu, ir iš antrojo karto jį areštavo rado knygelę apie bites ir, daugiau nieko; suimtas taip-gi vienas konduktorius už lietuviškas knygas; kontrabanešis Bendikas ir atgagentas prieglobai Vonsiackoi....

Čia da toli ne visi kankintiniai pakliuvę į šnipio nasrus; pereina kartais kelios sanvaitės, pakol liudnas garsas atsimuša į mus ausis. Bet ir šitų pavardžių užtenka, kad

pamatyti darbštumą Vonsiackoi. Na sakykit, vyručiai, ar ne verta jam už tai medalio? Ar toli jis bėgęs nuo Muravjovo-Koriko? Ne, tik milžinas - gudragalvis gali iš adatos vežimą priskaldyti! šimtas paprastų šnipukų to nepadarys, ką jis vienas padaro! . . .

Krėsdami pas d-rą Veineikį, raudonsiuliai užtiko užrašyta da nuo senovės, kam jis kiek pinigų kaltas, o kas jam; rado fotografiją lietuvių (grupą), nusitraukusių pernai per lietuvišką spektaklį Palangoj. „Čia litvomanija atsiduoda“, pamislijo Vonsiackoi, ir ėmė krėst pas visus, keno tik pravarde rado arba ant fotografijos buvo. Nekurių (Liansbergo) rado tiktai popierėlę su pavarde (vizytinę popierėlę), o ir juos neaplenkė: iškretė da ir areštavo. Vonsiackoi, matot nereikia ką rasti — jis suuodžia kaltininką kaltąjį. Nekurių jieškojo per visą vasarą (Višinsko, Sketerio, Aliaknos), o tik ant galo rado ir gana. „Nenuorama“, nusprendė Vonsiackoi, tai daktaras Sketeris. Pas jį ir atsibeldė panevėžiškis šnipas Vasilievas. Vidunaktį ėmė laužti duris, ir išlaužė. Iškretė rado lietuviškų cenzuruotų knygų bet jų nepaėmė.

— Tamista pažįsti d-rą Veineikį? — klausia barškutis Vasilievas Sketerio.

— Veineikį? pažįstu . . . O ką — labas dienas nuo jo? išlėto kalba d-ras.

— Jis suimtas . . . Su juo baisi istorija išėjo . . .

— O kas? — paklausė palukėjęs daktaras.

— Tamistai jis kaltas pinigų? — nusiduoda negirdis, ką jo klausia.

— Kaltas . . . Tai kas iš to?

— O ar tamista nežinai, ką reiškia žodis „nenuorama“? — mėtosi raudonsiulis nuo vieno daigto prie kito ir vis išvertęs akis žiuri į d-rą.

— Nenuorama . . . kaip čia pasakius maskoliškai? . . . „Dokučlivij“ . . . bet ne, negalima vienu žodžiu pasakyti. . . .

— Bet tai pseudonimas . . .

— Pseudonimas? Navatnas pseudonimas . . . ir kam jis reikalingas? . . . Aš niekad jų nevartoju. Jei ką darau, tai nesislepiu: savo tikrą pavardę sakau . . . kaip tamista? . . .

O suimtieji jau nebesutelpa Liepojaus kalėjime; iš ten siunčia į kitus kalėjimus, o ant jų vietų tuoj naujus pristato. Iš Liepojaus išgabeno Mintaujan d-rą Veineikį ir Danilevičių, į Gazenpatą — Janulaitį, Birbilą ir da kelis.

Vyručiai! ar-gi galima daleisti, kad vienas žmogus tiek pragaisties darytų? Ar-gi jau neatsiras žmogus, kuris išliuosuos mus nuo to budelio? Jei jis nori butinai pavyti Muravjovą, užsipelnyti paminklą, tai dėkim pinigų ant jo garbės! — gal tada apsimalsys . . . Žmogus.

Nedejuok . . .

Nedejuok tu, broli brangus,
Kad rudi lapeliai krinta,
Kad neskaistus augštas dangus —
Retai diena benušvinta.

Paukščiai ore kad nutilo,
Ką varguos' dainoms ramino,
Kad širdyje nebekiła
Jau tie norai, ką kankino . . .

Nedejuok — nušvis saulelė,
Išblaškys nakties tamsybę.
Ir pavasario dienele
Išsklaistys visur grožybę.

Ir gegutė į sodelį
Vėl atlėks linksmai kukuoti —
Ir nuvargusių širdelę
Šviesus norai ims kilnoti.

Nors dar pančiuos geležiniuos
Musų rankos, darbai, norai. —
Bet naikintojų tėvynės
Balsas, darbai dingsta ore! . . .

Jurgis Galinis.

V. Kudirkos paminėjimas.

Labai skauda širdį atmenant myrį Dr. Vinco Kudirkos. Kožnam geram lietuviui slėgtė slėgia širdį liudnumas. O jo paminėjimas pakelia jausmus kožno lietuviui, ir ragina eiti ir dirbti ant lietuviškos dirvos. Nevienas lietuvis pažiuri praeidams į tą šaltą žemę, kuri laiko prislėgus Lietuvos didvyri. Kožno lietuviui verda širdis pamislyjus apie darbus a. a. Dr. V. Kudirkos. Tiktai tuli kunigai ir davatkos nori užkasti į žemę garbę ir darbus Vinco Kudirkos.

Atsirado keli tautiečiai, prastos kilmės vaikinai, kurie norėjo parodyti prieš tamsunus darbus didvyrio, ir atiduoti, a. a. Dr. V. Kudirkai jam pripuolančią garbę, sutarė apdėti vainikais Jo šaltą žemės kaną ir nutraukti fotografiją.

Tik paklausykite, kaip buvo. Vieną subatos pavakare, eina keli tautiečiai pas kapinių užžiūrėtoją pasiklausti neva rodos. Jau pirmiau buvo jieškot to kapo ir paženklyt viens biednas žmogelis ir patyrė tikrai, katras Kudirkos kapas, ir su pirštu įrašė litaras: „A. A. V. Dr. Kudirka.“ Jam berašant ateina kapinins, ir pastatęs kurtinę kaip kareivis, paklausė: „ka tu čia įrašei, to nereik“, ir priėjęs su koja užlygino. Atėjęs tautiečiams ir paklausus, katras Kudirkos

kapsas, kapininis parodė, ir pasakė: „ot ana kur tas žmogus stovėjo, ten rasit duobes nuo lazdu“. Tautiečiai nuėję apžiūrėjo tą vietą, tą biedną kapą, ir prašė kapininio: „geradėjau, meldžiams, leiskit mus pasiskyt alyvų bei kitokių kvietkų, mes norime Dr. Kudirkos kapą pagrožyti“. O kapininis krutinę atkišęs, usus išputęs, akis išvertęs, atsakė, šiurkščiai: „aš ant tos girios ne pons“.

— „Ale susimildamas prieteliau gelbėk mums užmanytą reikalą atlikti, mes norime nutraukt potograpiją, Daktaro Kudirkos kapo, pagelbėk, brolyti.“

— Aš negaliu nieko, tai ne mano rupestis.

— Ale brolyti labai gražiai prašom pagelbėti, mes tau ir ant alaus duosim.

Apie alų išgirdęs kapininis prasidžiugo ir akys linksmai žibėdamos prasijuokė, kapininis minkščiau pradėjo kalbėti: „vyručiai iškada man jusų darbo ka jus čia kvietkas nešit, kaišysit, yra puikus vainikas koplyčioje ant sienos pakabytas tai ant tos valandos, kol potograpiją nutrauks, aš jums tą vainiką paskolysiu. Vaikiniai įeina į koplyčią paimt vainiką. Vainikas puikus, kaip nuo dangaus krašto, ale kapininis pasakė, kad tą vainiką kuo labiausiai „su pavožone“ ir daugiau, girdi, turite guodot tą vainiką negu velionį, a. a. Kudirką, ir vainiką tą negalima ilgiaus vartot kaip tik dvi tris minutes, tas vainikas esąs nabašninko Užupio.*) Tada tautiečiai palikę vainiką ir kapines ėjo su nekantrumu namo. Kada saulė nusileido, pradėjo temti, tautiečiai kas tik gyvas dirbo ką katras išmanė: rinko, jieškojo, skolino gražių kvietkelių ir žolynėlių ir pynė vainiką. Garbė tegul bus ir kelioms mergaitėms, kurios paaukavo gražių kvietkų bei žolynų. Teip prisirinkę glėbi žolynų jau sutemus, susirinko į vieną namelį ir žiburį užsižibinę langus užsidankstę, pynė, vainikėlių — tokį kaip ratą pynę. Paskui ant juodo audimo parašė baltoms raidėms šitokią parašą „A. A. Dr. V. Kudirkai, nuo savo Tautiečių“. Tie keli biedni tautiečiai dirbo, trusė, per visą naktį pynė; anksti nedėlios rytą saulelė užtekėdama raudonais spinduliais apšvietė rasotą žemę, kuri išrodė, kaip perlais apibarstyta. O ant veidų tautiečių, per naktį vainiką pynusių buvo matyti nuvargimas, ale akys, kad ir nemiegojusios, buvo linksmos.

Per patį pamokslą žmonės bažnyčioje maišėsi, o mūsų tautiečiai vilko vainiką ant Meistų kalnelio ant a. a. V. Kudirkos kapelio. Nuešę vainiką, padarė kapą kaip didįjį altorių, du stėjo šale, laikė vainiką, o viens akies mirksnyje nutraukė potograpiją. Teip tautiečiams ten betrusiant ateina kapininis ir išsižiojęs kaip

maišas pasakė: „aš jus už tas kvietkas ir jusų darbą pašauksiu pas pralotą“. — Mes pirmiau pralotą pažįstame, nekaip tamistą ir mus nereiks pas jį šaukt mes pats nueisime, atsakė viens. Tada kapininius nutilo ir apsisukęs nuėjo sau.

Pavakare, tą pačią dieną, nešė ant kapinių iš miesto koki tai velionį, tada jau buvo kvietkos nudraskytos, išmėtytos. O tai vis buvo darbas to pusgalvio kapininio.

Negana to kapininis, nudraskęs nuo kapo kvietkas ir vainikus, nubėgo pas pralotą ir sako: „u-gi, tėveli, tie miesto žulikai per mišias nepoteriavo, ale nuėjo ant kapinių skynė kvietkas nuo kitų kapų, o labiausiai nuo kunigo Kudirkos, kuris nesenei buvo davatkų apkaišys, apkaišė tėvelį toki bedievi, ir portretą nutraukė“. Kada kapininis pasakojo, pralotas klausė ir stebėjosi, ant galo pagyrė kapininį, sakydamas: „Vaikuti, tai labai negerai jie darė, kad kvietkas vogė nuo kitų kapų ir per šventas mišias dirbo, nuo tokių šventų žmonių kvietkas skynė, o toki bedievi kaišė jie užpelnę peklos koroną. Kada pralotas šiteip pasakojo kapininio dvasia sudrebėjo ir per kuną devyni šiurpuliai perėjo.

Kada dasižinojo tautiečiai, kad jau jie apkaltyti Kristaus įpėdinio pono praloto, dasižinoję, kad po smerties gaus išgerti už tai smalos statinę, nelaukdami pašaukimo pats eina pas poną pralotą ant baisaus sūdo ir pasiteisinimo, ba vis smagiai laisvai nueiti, negu per prievartą.

Kada dievuota dvasia žmogaus nukeliauja pas dangišką tėvą tai, sako ilgai stovi pas dangaus vartus ir laukia, kol ateis Petras, atidarys duris ir įleis į dangaus karalystę! Teip tas pulkelis lietuvių ilgai stovėjo pas duris rumų praloto ir laukė kol ateis toks Tamošius ir daleis peržengti praloto slenkstį. Kada gavo daleidimą, tai teip tie keli tautiečiai puolė pirma prie praloto gaspadinės. Ta įeina pas pralotą ir apgarsina jam tą visą dalyką, paskui pasakė: „galite eiti pas tėvelį ba jis tenai laukia“. Tada stėjo visi į eilę, kaip žąsys prieš avių kruvą, stodami prieš pono praloto sostą ir ypata pagarbino katalikiškai. Pralotas pamatęs lietuvius, įeinančius, pasijudino ir atkreipė savo šventas akis ant tautiečių, kurių pakinkiai miltus sijojo, su nužeminta širdžia tautiečiai bučiavo praloto šventas rankas, ir mylistų pilnas pralotas su pasididžiavimu paklauso: „ka sakysit, vaikučiai“. Tada vienas gudras lietuvis, atsakė: Tėveli, mes atėjome save išteisyti, o kapininį apkaltyti; kaip kapininis skundė mus, Jus, tėveli, klausėte, kaip dabar mes teisysimės teip-gi prašom, tėveli, paklauskite. — „Na gerai, vaikučiai, sakykit“.

— Tėveli, tas kapininis jums mus apskundė visai neteisingai“.

*) Buves mokintojum miesto mokyklos, maskolių apaštalas.

— „A, vaikuti, kaip netelsingai, oi kodėl Jus nuo kitų kapų draskėt kvietkas, o ant to bedievio kapo nešėt, nieko nepasiklausę, ar tai taip gerai, ką?“

— „Tėveli, ką jis meluoja, mes nuo kapinyno nė vienos kvietkos neskynėme, visas ką iš sodų darželių ir tai mes pirkom, ir tą vainiką vakare nupynėm o pamokslui baigiantės nunešėm ant kapinių, ir potograpiją nutraukėm.

— „A, vaikuti, ale Jus per sumą nebuvo bažnyčioje, ale, vaikuti, tenai praleidot ant tų niekų“.

— Kas Jums, tėveli, sakė, mes galim svietkus pristatyt, kad buvom per visą sumą bažnyčioje, ir da poteriam, su tikra širdžia meldėm Dievą.

Tada pralots stojęs prieš lietuvius, kaip švėntas Jurgis prieš smaką, su rankoms mosuodamas, su kojomis trepsėdamas pradėjo šitokią pamokslą sakyti: „Vaikučiai! labai negerai padarėt atiduodami garbę tokiam bedieviui paklydėliui. Jis, vaikučiai, gero žodžio nevertas, ba tarp žmonių negerus raštus platino, žmones vedė iš kelio, klaidino ir per tai užsipelnė amžiną pragarą ir tai, vaikučiai, kad jis nebut adygoje smerties reikalavęs kunigo, ištikro nebutume leidę ant kapinių kavoti. O šitokios garbės jis toli nevertas, ir kad Jus jam „garbė“ davėte, tai smertelnai vaikučiai sugriešijote. Ar jis Jums koks giminė, kad Jus taip jį šėnavojate, kad jis sykį numirė, tegul sau guli, tegul silsisi ant šventos vietos, Jus jo daugiaus nerušiokite“.

— Ale, tėveli, kad jis nebut garbę užpelnęs, tai jo nė negarbintume mes, ir vėl, tėveli, kad jau sykį ant šventos vietos pakavotas, tai yra lygus geriausiam žmogui, ir mes turime pilną tiesą garbę jam atiduot. Kits vėl pritarė: „kas mums galvoj, tėveli, koks jis buvo, mes ne nuo jo gerumo kalbam, tik mes atėjom tėveliui pasiskųst ant kapininio, kam tas nedorėlis turėjo nudraskyt kvietkas nuo kapo Lietuvos didvyrio“. Pralotas baisiai perpyko, paraudonavo, kaip brokas, trypė, su rankoms skėtriojo, o liežuvis kaip kleketukas dirbo ir ant galo Dr. V. Kudirką išdėjo už niekiausia sutvėrimą ir niekam nevertą. Tautiečiai pamatę tėvelį taip rustingą puolė prie jo, bučiavo šventas rankas, perprašydami. Pamatęs pralotas nusizeminimą lietuvių, pasistiebdams kėlėsi į puikybę, akys pražybo ir ėmė palengva kalbėt: „Vaikučiai, mes prieš vėją nepapūsime, kas nevalia tai nevalia, mes kunigėliai ir rupinamės atsiliuosuoti, ir Jus, vaikučiai, rupinatės, ale nežinot kaip, kad Dievs neduos, nieko nepadarysite, ot tai turit Dievą perprašyt poteriaudami, mišias užpirkdami, o ne taip, vaikučiai, kaip Jus darot, balvonus norite garbīt, knygas negeras skaityt, tai, vaikuti, taip negerai, ot ir

čia, nė klausėtės, nė nieko, pats savo valia ir darote, ar tai taip gražu, tegul jis vaikučiai sau guli, Jus jo nerušiokite, aš nepavelyju, nė nepavelysiu, skundžiate man kapinių sargą, kad jis kvietkas nudraskė, teisybė, jis negerai padarė, kad nudraskė ale Jus šimtą sykių negerai padarėte, kad manęs nepasiklausę, man nepavelyjus, drisote tokį nedorą darbą atlikti, to, vaikučiai, daugiaus nedarykit“. Taip užbaigė pralotas savo šventą pasaką su prakeiktais žodžiais. Tautiečiai žemai pasikloniojo ir iškeliavo namo, prisiklausę supykusio tėvelio pamokslų.

Saulėlė jau leidosi už Prūsų raudonos Širvintos, o Naumiesčio ulyčios da pilnos dulkių, ir degtinės smarvės, matyt, kad šendien buvo, didelis ermyderis, ba nuo visokių balsų ir paveikslų akise margaliavo, o galvoje užė. Nieviename karštam lietuviui mylinčiam degtinę galva į užpakalį sukosi, tarytum, norėdama pamatyt praėjusį laiką. Tuom tarpu Naumiestyje jau buvo tyku, tik žydai ir lenkgudžiai dėstė pantapius po akmenuotus grįstus.

Praloto galvoje mislys maišėsi, kaip dulkės vėjo užpultos, ir krutinėje karšti jausmai judėjo, širdis kraujuose virė, galvoje da daug liko medegos, kurią nestengė išlieti ant sykį lietuvių ausis, o su toms prakeiktoms mislims ir užmigt sunku. Tada pralotas siuntė savo ištikimą tarnaitę pašaukt vieną lietuvių iš nusikaltusių. Tas nubėgo ant karštų pėdų pabučiavo į praloto šventą rankovę ir paklausė: „ka, tėveli, pasakysit, kad šaukėt“.

„Vaikuti, ir vėl nuo to dalyko norėjau pakalbėti, aš, vaikuti, anų nepažystu, tik tave vieną, kaip Jus daug, tai aš nesuklausau, turi dabar man viską aiškiai išpasakoti, kaip ten buvo, kas buvo, dėlko buvo, ar kas jums liepė taip daryt, — viską gražiai, vaikuti, ir teisingai pasakyk. Tada pašauktasis viską išpasakojos kas tik buvo galima pasakyk.

— „Tai mat, vaikuti, kas Jums ta lietuviystė, ar duoną ar dušios išganymą, ar dangų su ja užpelnysit, o greičiau peklą, mesk, vaikuti, tą prakeiktą lietuviystę, o pamylėk lenkystę, mokykis lenkiškos šnekos, ba ta gražesnė ir brangesnė ir, žinoma, prie miesto — ponai, kunigai, tai labai naudinga lenkiška kalba; mesk, vaikuti, tą lietuviystę, atkalbėk nuo to ir savo draugus, žiūrėkite, vaikuti, kad užpelnytumėte dangaus karalystę.

O kad, vaikuti, neklausysite mano išganingų žodžių, tai per mano norą ir Dievo daleidimą atsidursit kur pipirai auga“!.....

Iš to pasakojimo matyt, kaip mus kunigai žiuri ant Dr. V. Kudirkos darbų ir ant darbų lietuviystės, kad imanytų lietuvių vandens šaukšte prigirdytų! Kur mes galim pasidėt biedni lietuviai: persekioja mus biednus valdžia,

persekioja dvasiškija ir da yra tokių paikų lietuvių, ką ir tie mus persekioja. Bet neilgas bus jų džiaugsmas.

K. Ejikas.

Atsilankymas „ceitungų“ Naumiestyje.

Pradžioje rugsėjo mėnesio sujudo, subruzd Naumiesčio lietuviai ir sumislyjo, koku būdu galėtų nuobodulį nuvaryti ir save nuo nedorų darbų apsaugot: jaunas, negali but be jokios bovos, tur imt ar blogą ar gerą. Naumiesčio lietuviai atmetė blogas zabovas, o sumislyjo užsimt geroms, sumetė po keles kapeikas, ir išrašė dėl savęs ir arbatinė „Nauja Lietuviška Ceitunga“, gotiškomis raidėms; i arbatinė dėlto išrašė, kad nereiktų bijot nėjokių valdžios šunų ir galėtų atvirai skaityt, išrašė ir laukia pareinant lietuviškų „Ceitungų“, kaip gervė giedros; net akys nutyso be laukiant. Tik štai ir pareina „Lietuviška Ceitunga“ i bjura su visa politike. Gudai pamatė — skaitė, žiūrėjo, uostė, nišmislyjo kas tai būtų, ar čia švents daigtas ar prakeiks. Vieni mislijo, kad gubernatorius parsiantė, pasigalėjęs lietuvių, kiti mislyjo, kad iš dangaus, kiti rokavo, kad iš peklos, tik apšviestni pamatė prusiška markę ir Varšavos „cenzura“ suprato, kad iš Prusų parėjus.

Tik štai iš netyčių pasipynė viens lietuvis J. Grikiėtis. Tuo vertė jį gudai perskaiyt ir išverst i gudišką kalbą, gudai tada klausė išsižioję, ar noužtėmys ką prieš valdžią.

Kada gudai datyrė, kas, iš kur ir dėl ko, tai kaip katė su pusle, stagarus pastatė nukadaravo pas viršininką. Viršininkas vėl apžiūrėjo apuostė ir persitikrino, kad popiera kaip ir visos popieros, tiktai i ją žiurint akis margsta nuo tų gotiškų raidžių. Tada viršininkas atėjęs i bjurą klausinėjo, tyrinėjo, kas, girdi, galėtų prisiųst i arbatinę tokių „Ceitungų“.

Tada viens iš raštinkų atsiliepė, kad tai išrašęs knygininkas V. Leveckis. Viršininkas kogreičiau liepė pašaukti L., Kada atėjo L. viens ausis išputės, raštinkas užklausė:

„Ar tu išrašėi gazietas i „čaine“. — „Aš“ atsakė L.

— Ar tu viens ta padarei, ar tau kas liepė?

— Mes trys tą darbą atlikom, pasisakė L.

— Ar moki maskoliškai?

— Biski, atsakė L.

— Nu, tai eisim pas „načelninką“.

Nuvedęs raštinkas L. viršininkui perstatė kaip koki piktadėją ir kaltininką. Viršininkas, akis išvertęs, usus išputęs suriko, gudiškai

— Nu čto ty, vypisal litovskoju gazetuv čainuju?

— „Aš“, atsakė L.

— A skolko vas tam bylo?

— Trys, atsakė L.

Tada viršininkas valandą tylėjo rankas čiupinėjo, i knygas žiūrėjo, dairėsi, usus raitė nosi kraipė, o tuom tarpu Leveckio pakinkiai drebėjo. Po ilgos valandos pasakė: „Nu, tak ja vam prištiu etu gazetų, možete idti domoi“. L. laukia dieną antrą trečią — kaip nér, teip nér „ceitungų“, štai trečią dieną net uždusęs atbėga pasiuntinys pavadyt L. ant tyrinėjimo.

Lietuviai pamatė, kad gal but blogai, kad teip tyrinėja, susitarė viens tą bėdą priimt ant savęs. Viršininkas stojęs prieš Leveckį, kaip ožys prieš gluosni suriko: *skolko ty xaplatil za etu gazetų*? L. atsakė: „du rubliu iki Naujų Metų“.

Kaip pravardės kitų, kurie išrašė gazietas?

— „Pons načelninkas, i arbatinę aš tik viens išrašiau“.

— „Vrioš ty, sukim sin, padlec, pirma sakei, kad trys jus išrašėt, sakyk teisybę“.

— Ponas Načelninke, Naumiestyje mes trys išsirašėm kožnas sau, ir aš teipgi i „čaine“ išrašiau“.

— O dėlko tu i „čaine“ išrašėi, kas tau liepė?

— „O teip, aš girdžiu, kad dabar vainos, o labai noriu žinot, ar tikrai teip ir kaip ten mušasi, taigi išsirašiau „ceitunga“, kad but galima viska žinot“.

— Ak ty, padlec, kam tu i čaine išrašėi, reikė tau i namus išsirašyt ir skaityt, kol pastypsi“.

— „Namuose žandarai griebia“.

— Ką tu šneki, kaip griebia, kad negriebia, kad jau syki per „cenzura“, nieks tada negal kliudyti“.

— O kodėl Baltrušaiti draskė žandarai, kad ir kas valia, o vis pikta akis žiuri, atsakė L.

— Nu idi, idi domoi, ko visiem čertiam.

Ant rytojaus atsivelka su brantu toks baisus žemskis Petrovas, pas Leveckį, atbėgęs tyrinėjo, klausinėjo, mislijo ką nors išgriebti iš L., ale tas ne toks durnas, nieko nuo L. neišgavo, usus išputęs vėl vilko brantą namo. Nors tam Petrovui ir nebuvo liepta eit tyrinėt, ale tas Petrovas toks ildeginis, nor užpelnyt pagyrimą, arba medalį. Penktą dieną vėl pašaukė L. i bjurą vėl tyrinėjo, klausinėjo, kaip tik mokėjo, vieni baugino kiti gązdino, kiti sakė, kad nebus jokios bėdos, o Bernatavyčia — toks šunraštinkis — vis pasišokinėdams bambėjo: „a, pane, litvomanai bestijos suspausti kai ragai kaktoje, o da kelia angštyn nosi, pane, ikišt i belangę, pasodyt ant trijų metų tai, pane, žinotų, kaip ant svieto gyvėt, žinotų, kad nereik nagų kišt, kur nereik“. Gudai liepė permainyt adresą tos „ceitungos“, kad

nepareitų daugiaus i arbatinė. Lietuviai teip ir padarė. O Leveckis da nežino, kaip dabar jam bus, ar i Vialką vys, ar i kamčatką kimš*.

Tiktai labai gaila, kad pasisakė L., kad jo tos ceitungos; tegul but gudai tyrinėje.

Adresas „Naujos Lietuviškos Ceitungos:

Otto von Mauderodė, Tilsit, Ostprussen.)*
Krucielius.

Persekiojimas lietuvių Liepojuje.

Balandžio mėnesyje vežė kas-žin kas garlaivyje marėmis daug knygų, tarp kurių buk buvę daug lietuviškų, bet didesnė dalis rusiškų. Knygas suėmė, bet kas jas siuntė ir kam, policija nesusekė. Žandaras Vonsiackis atrado savo raštuose, kad daktaras Vaineikis gyvenantis Palangoje, kitkart buvo „neblagonadežny“, dėl to stengė kaip norint prie jo prisikabinti, bet niekaip negalėjo atrasti priežasties. Ant galo, pagal savo paprotį, padarė pas d-rą V-kį kratą be priežasties ir nors nieko nerado priešingo valdžiai, suėmė ir atvežė i Liepojus kalinį. Apkaltino jį už pristatymą knygų, bet paskiaus išsiaiškino, kad knygas statė kas kitas. „Dėl kokios priežasties atėmėte man liuosybę? užklausė d-ras V. prokuroro laike tyrinėjimo. Prokuroras nieko neatsakė, bet žandaras V. baisiai supykė ir prižadėjo sujieškoti davodus. Ir išteisybės paskui žandaras V. siulinėjo latviams ir nekuriems lietuviams po 3 rub., kad tie liudytų prieš daktarą. Latviai pinigų priėmė, bet negalėjo nieko ypatingo parodyti prieš nepažįstamą žmogų, priešingai vienas lietuvis iš Palangos (Pavlovskis), kurs teip-gi buvo apkaltintas tame pat dalyke ir sėdėjo Liepojaus kalinyje, išpirkto savo liuosybę parodydamas prieš d-rą V. Ar teisingas aptarimas Pavlovskio mes persitikrinti negavome.

Vietiniai gyventojai persitikrino, kad žandaras V. išsiutęs ant lietuvių, bet ypatingai jis trokšta kuogiliausiai įkliuditi d-rą V-kį, tikrai žinome, kad jis kalinyje esantiems netikt lietuviams, bet ir latviams siulo liuosybę, kad tik ką prieš daktarą V. parodytų. Reikia žinoti, kad Liepojaus sodo prokuroras, po kurio priežiūra tyrinėja žandarai prasikaltėlius, yra žmogus menkas ir lėtas. Ačiui tokioms išlygoms žandaras V. užmėtinėja ant d-ro V. kas jam tik i galvą ateina. Tarp ko kito užmeta buk daktaras V. pinigų nuo Palangos spektaklio apvertęs ant valdžiai priešingų daigtų. —

Nebudamas gudriu jis negali susekti pėdų socialistų, dėl persekiojimo kurių čion atsiustas, o norėdamas parodyti savo darbštumą, prieš pirmą gegužės suėmė be jokios kaltės keletą latvių ir vieną žydą, kitkart aptartą socializme, ir susodino juos i kalėjimą. Nors iš kailio

nerias žandaras, bet nieko ant jų negalėjo išrasti ir palaikęs kalinyje išliuosavo iš kalėjimo su kaucija, o kitus ir be kaucijos. Negalėdamas surasti naujų aukų, Vonsiackis atsiminė lietuvių, kurių spauda yra užginta. Šiteip jis mano: „kad iš inteligentų kalba lietuviškai tas skaitė arba skaito liet. spaudintus dalykus tai-gi yra politiškas prasikaltėlis. Dėlto jis nusprendė padaryti kratas pas visus lietuvius ir ne lietuvius nesigėdinčius kalbėti lietuviškai. Savo užmanymą jis įkunyja padaręs kratą buvusioje kvatieroje p. Ambrazaičio, kurs mėnuo atgal „administratiškiu budu“ buvo perkeltas i Šiaulius. Išlaužę čion duris, tuščias šėpas ir tt. ir nieko neradę nuėjo žandarai daryti kratas ant kvatieros sulenkėjusio lietuvių p. Žiupsnio, kurs tuomet nebuvo namie. Čion suėmę jie nekuriuos laiškus ir kitus niekniekius, patį p. Ž. sugrižusi baigiantės kratai, areštavojo ant dviejų adynų. Po kratai p. Ž. nerado pinigais ir daigtais iš viso ant 150 rub. Tą pačią dieną kratė Baranauskį, kurs kitkart buvo atsiustas čion ant ištėrimo ir atėmė teipogi daug nekaltų daigtų. Pas škablierninką Birbilą rado daug liet. knygų ir jį tuojaus suėmė. Tuomkart suėmė teipogi kaipo politikišką prasikaltėlį beprotį Bendiką. Vienkart pagal telegramą Vonsiackio padaryta krata pas p. Ambrazaitį Šiauliuose ir įsai uždarytas i kalėjimą, kur prabuvo tris dienas. Ir teip, pirmas užmanymas Vonsiackio ne suvisum nusisekė, nės nenusidavė suimti p. Amb., kurio teip troško. Tuomet sumislįjo jis kitaip padaryti: jis pamokino šnipuką Sagaitį, kaip reikia sugauti p. Amb. Sagaitis prikalbėjo pusprotį Fischerį, žmogų vargšą kaip ant proto teip ir ant turtų, eiti su juom i Lietuvą žmones mokyti. Šis blogo nemislydamas sutiko ant užmanymo šnipuko ir išvažiavo i Šiaulius neva žmones „šviesti“. Amb. matydamas žmones abejotinus nenorėjo su jais nė kalbėti, bet kad tie jį vis klapatijo atsakė: „kaip jus žmones švieste patįs akli budami“. Kad galutinai nusikratyti, jis davė jiems pusrublį. Tuomtarpu pagal nurodimą šnipuko ir Vonsiackio, suėmė Fischerį, Ambrazaitį ir dėl apgavimo akių, patį šnipuką Sagaitį ir visus tris pristatė i Liepojaus kalinį, kur šnipukas tapo paleistas, o annosdu ir lygšiol tebkankina kalėjime.

S-a.

— Daugumas svetimtaučių, kaip antai lenkai, rusai ir vokiečiai negali suprasti priežasties dėl ko šiandieną visi kalėjimai Kurlandijos pripildyti lietuviais. Dėl išaiškinimo tos priežasties aš nuvažiauvau i Liepoją ir pasistengiau ištirti visą dalyką. Jonai aš paduosiu tik tokias žinias, kurias patvirtino faktai.

Žinomas persekiojimas lietuvių žandaras Vonsiackis, kurs kitkart buvo Suvalkų redyboje ir ten persekiojo lietuvius teip, kad viens

*) Cenzura atrasė Mauderodei, kad ji nieko daugiau neperleisenti.
Red.

rusiškas laikraštis „S. Peterburskija Viedomosti“ atrado reikalingu užtotti už parsekiojamus nuo barbariškos rankos Vonsiackio; tuomet nukentėjo apie 200 lietuvių. Šiuose metuose tapo jis parkeltas į Liepoją ant vietos buvusio žandarų kapitono Bazirewskio. Reikia žinoti, kad Vonsiackis žmogus dar jaunas, bet tamsus, neatsiženklintis, nė prigimta išminčia, nė gudrumu, o išmintį ir gudrumą užstoja jam instinktai miškinio žvėrio. Dėl pasiekimo mierio jis nesidrovi vartoti ko bjauriausius įrankius. Užsitarnavo „rotmistro“ ačiu tikt savo žveršikumui. Turi daug vaikų ir tokią pat kaip jis tamsią pačią. Dėl išmitimo didelės šeimynos reikalauja daug pinigų ir dėlto stengias atsiženklinti prieš augštesniąją valdžią savo darbštumu ir ima nuo žydų kyšius.

Po Parodos.

12 d. Lapkričio Visatina Paroda Paryžiuje tapo užbaigta. Visi svečiai kraustosi namon su savo daigtais. Lietuviška Paroda neužilgo po užbaigimui parodos teip-gi tapo išardyta, dalis daigtų su aprėdytomis figūromis tapo palikta Trocadéro Ethnographiškam Muzejui kaipo atlyginimas už suteiktą vietą, ir bus išstatyta ant pirmo augšto, o kita dalis daigtų su knygomis žemlapiais ir paveikslais 3 d. gruodžio tapo išsiųsta ant vardo p. *Dovido Sainus, Rokaiten per Neukirch, Ostpreussen*, kur vėliaus tam tikrame kambaryje taps įrengtas Tautiškas Knygynas. Įrengimui Tautiško Muzejaus vieta da ne surasta, bet likusių nuo parodos daigtų yra nedaug ir tuom tarpu galima bus sutalpinti viską viename kambaryje.

Koki daigtai yra paskirti Trocadéro Muzejui ir koki yra likę, bus apgarsinta vėliaus „Vienybėje Lietuvninkų“.

Paskolintos knygos ir daigtai pereina į rankas „Varpo“ ir „Uk-o“ red. knyginkės ir visi daigtai bus sugražinti savininkams.

Paryžiuje, 5 d. gruodžio 1900 m.

Daumantas.

Korespondencijos.

Suvalkų gub.

Suvalkai. Suvalkų vyriškoje gimnazijoje*) yra išguldoma teip-gi lietuviška kalba; pirm kelių metų išguldė ten ją p. Kassakaitis; bet pernai atvykus už direktorių gimnazijos rusofilui Korniejevui, tapo iš Lomžos pargabentas kitas rusofilas ex-kunigas-stačiatikis Liutostanskis, kuris

*) Suvalkų ir Senapilės gimnazijos yra tai lietuviškos gimnazijos; Maskvos universitete yra lietuviškos stipendijos dėl lietuvių, baigusių Suvalkų arba Senapilės gimnazijas.

dabar neva išguldė lietuvišką kalbą Suvalkų gimnazijoje. Išguldinėjamai jojo labai yra netikę, nės pats Liutostanskis nė mažiausio supratimo apie lietuvišką kalbą neturi. Tas ex-kunigas yra tai žmogus labai piktų pažiūrų, negro pobūdžio ir nelemtos širdies; jis visur savo nosį kiša. Vieną kartą jis didei susipyko su žydų rabinu, kuris teipo-gi Suvalkų gimnazijoje išguldė žydukams tikėjimo dalykus. Žydų rabinas surinkęs visus mėslius iš viso gyvenimo Liutostanskio, akyse visų mokintojų Suvalkų gimnazijos parode, kad Liutostanskis yra labai ištvirkęs žmogus: jis pirmiau buvo katalikišku kunigu Vilniaus vyskupystės, paskui pametęs kunigystę, priėmė kalvinų tikėjimą, paskui priėmė liuteronų tikėjimą, toliaus parėjo ant žydo, ant galo priėmė pravoslaviją. Be abejonės galima būtų tikėtis, kad Liutostanskis, pametęs pravoslaviją, priimtų dar kitoki tikėjimą, jeigu pravoslavija Maskolijos nebutų „kaziona viera“ ir jeigu pravoslavams galima būtų permainingti savo tikėjimą. Liutostanskis, sugėdintas teip baisiai žydų rabinu, užsidedė prieš žydus nepermeldžiama neapykanta ir dabar renka faktus ir rašo knygą „Apie vartojimą krikščioniško kraujo žydų macuose“; jis teipo-gi visur vaikščiodamas garsina, „buk jis neatbutinai turys priversti maskolių „pravitelstą“, kad maskoliai visus žydus iš Maskolijos išguitų į Argentina. Pažiūrėsime, ar jis tai padarys! Liutostanskis drauge su kitais išgamomirusofilais ketina Vilniuje uždėti lietuvišką laikraštį su maskoliškomis raidėmis; žinia, labai mažai atsiras prenumeratorių minėto laikraščio; tai-gi Liutostanskis, tą permatydamas, ketina urėdinkams kaip antai prabaščiams, vaitams, šaltyšiams ir kitiems tą laikraštį siuntinėti, o pinigus už prenumeratą atsirokuoti iš jų algų, kurias jiems randas moka.

Pirm kelių metų Suvalkų gimnazijoje tikėjimo dalykus išguldė kun. J. Daunoras, vyras rimtas ir išmintingas; visi iš jo buvo užsiganėdinę; jis mokėjo su maskoliais kariauti, dėlto-gi maskoliai jojo neužkentė ir atstatė nuo vietos. Ant jo vietos atėjo kunigas V. Merkevčius, baigęs Petrapilėje dvasišką akademiją, žmogus teipo-gi išmintingas.

Sakalas.

— 17 d. spalio m. šių metų Suvalkų aprubės sude buvo perkratinėta gana svarbi byla p. Sojinskio*) su žydu Leiba iš Punsco (Suv. pav.) Mat p. Sojinskis, atėmus randui nuo žydų karčiamas, išteigė Punske alinę. Tame pat miestelyje uždėjo kitą alinę žydas Šperlingas, išėmęs patentą ant krikščioniško vardo. Sojinskis paskundė maskoliams ir žydo alinę tapo uždaryta. Neužilgio ir Sojinskio alinę maskoliai

*) Sojinskis yra labai nepakojingas žmogus, didis maskolių šnipukas ir denuncijantas.

uždengė. Neilgai trukus p. Sojinskis smarkiai susipyko su Punsco žydais ir pradėjo didei su jais kovoti. Daėjo net iki to, kad žydai susigriebę Sojinskį apie kelis syk jam gerai išpylė kailį; o paskui pragrežę šakalius, pripylė parako, užkalė ir pametė ant Sojinskio skiedryno. Sojinskiui bekurinant tuos šakalius, pasidarė didelė eksplozija ir sudraskė pečių. Visų patariama buvo, būk tai darbas žydo Leipčiko, o juo labiausiai, kad atsirado ir liudininkas Klimasčiaukas,*) kuris matė, kaip Leipčikas Suvalkuose krautuvėje pas žydą pirkto paraką ir dar kitas liudytojas, kuris atėjęs į žydo namus, rado Leipčiką su savo sunum begrežiantį šakalius. Leipčikas su savo sunum buvo raštavoti ir persėdėję po tris mėnesius Suvalkų kalėjime už 1500 r. kaucijos tapo paleisti. Ant galo 15 d. spalio 1900 m. Suvalkų aprubęs sude buvo byla; žydai pasiėmė du advokatu pp. Lablockį ir Stanišiauckę ir tapo išteisinti.

Pradėjęs rašyti apie Punsco žydus, turiu paminėti, kad, rodos, niekur ant svieto nėra tokių piktadarių, kaip Punsco žydai. Jie pasirenkę yra visai prikriščionis žudyti, kad tik jiems gerai eitų jų gešeftai. Štai pereitą vasarą iš Valinčių Savickas nupenėjo ant pardavimo jautį; jautis buvo gana geras ir Kalvarijos žydai davinėjo už jį 90 r., ale Savickas be šimtinės neatidavė. Dasižinojęs apie tai vienas Punsco žydas prisitaikė ir užnuodyjo tą jautį, o paskui begaištanti nupirko nuo Savicko už 25 r. Mėsą to užnuodyto jaučio žydas pardavė Suvalkuose kareiviams; daug kareivių nuo tos mėsos numirė, kiti-gi dar tapo atgauti daktaro nuo smerties. Viduriai to jaučio buvo pamesti Valinčių sodos laukuose; aplinkinių ukiniukų šunes ir kiaulės užėdė tų užnuodyto jaučio vidurių išgaišo. Pastipo į 30 šunų ir į 20 kiaulių.

Kitas vėl Punsco žydas suderėjo už karvę 40 rub. nuo Koliassinsko iš Gunkliskių. Koliassinskas davė žydui vestis karvę į Punkską, o pinigų žydas prižadėjo ant ryt atiduoti; ant rytojaus atėjo Koliassinskas pas žydą prašyti pinigų už karvę; žydas laukan išstūmė Koliassinską iš savo kambario, tarydamas, kad jis Koliassinsko suvis nepažystas. Štai Koliassinskui pamokinimas, kad daugiau žydui be pinigų karvės neduotų.

— 1897 m. Punske (Suv. pav.) tapo įvesti jomarkai (prekymečiai) utarninkais: 1. Po šv. Jurgiui; 2. po šv. Petrui ir Povylui; 3. po

Žolinei; 4. po Visų Sventų; 5. po Trijų Karalių. Meldžių atmušti Kalendoriuje ant ateinančių metų Sakalas.

Liubavas (Kalvar. pav. Suv. gub.) Po išėjimo kun. Kudirkos Liubavan tapo atkeltas vyskupo iš Igliaukos kunigas Dubovskis, pagarsėjęs jau iš Veiverių. Jau nuo 15 metų, t. y. nuo buvimo kun. Užupio Liubavo bažnyčioje tapo įvesti lietuviški pamokslai ir giedojimai. Išėjus nuo mus kun. Kudirkai į Liubavo bažnyčią ir vėl grįžta polionizacija, nės nė klebonas Narkevyčius, nė kamendorius Dubovskis suvis nesirupina musų bažnyčioje prilaikyti lietuvišką kalbą; dar lietuviški pamokslai neva yra panedėliui, o lietuviškos giesmės jau suvis išnyko iš musų bažnytelės; dar čia reik patėmyti, kad Liubavo parapija abelnai kalbant yra lietuviška, išėmus mažą dalelę mozurų. Ak gėda Liubavo kunigams už jų netikumą ir apsileidimą. Nuo kunigo Dubovskio nėra ką gero tikėtis — jis yra žinomas visiems; ale jeigu kunigas Narkevyčius taip daro tai visiems dideli dyvai. Kunigas Narkevyčius pirmiau pagarsėjo kaip sudėtojas „Graudžių verksmų“, „Piemenėlio“ ir kitų dainelių. Liubavo parapijony, neapsileiskite ir šaukites į vyskupą, kad jums jusų giedojimus bažnyčioje sugražintų.

Viesula.

Augustavas. 15 d. Kovo šių metų nakčią antrą valandą atsibastė pas Augustavo kunigus prokuras su Krilovu, Senapilės žandarų viršininku ir kitais žandais ir iškratė džiakoną kn. Navicką ir jojo kamendorius kunigus M. Dereškevyčių ir S. Laliaucką (mozurą) ieškodami pas jus lietuviškų laikraščių. Labai įstabus daigtas, kad maskoliai pradeda kratyti lenkus-mozurus, kaip tai padarė su kn. Zaliaucku, ieškodami pas juos lietuviškų laikraščių. Ar-gi gali mozuras skaityti lietuviškus laikraščius. Kunigas Zaliauckas, gyvendamas Seinų dvasiškoje Seminarijoje su lietuviiais klierikais, šiek-tiek pramoko lietuviškai, bet lietuviškai kalbėti jis nenori ir yra karštas mozuras ir didis lenkų patriotas. Didį juokai žmogų ima, atsiminus, kad maskoliai už lietuvių kabinėjasi net prie lenkų, kurie lygus priešai yra lietuvių, kaip ir patys maskoliai.

Pirmiau kratą padarė pas džiakona Navicką, kurį dar rado lovoj begulintį; iškratė visas šėpas, stalus, lovas, nudraskė pečius ir išlupo grindis; nerado nė lietuviškų laikraščių nė knygų; užtiko tik apie kelis lenkiškus pamokslus ir knygas užrubežyje spaudintas; tą viską suglemžę išsinešė. Paskui iškratė abudu kamendoriu, ale ir pas juodu nieko nepešė. Gaila tik, kad džiakonas Navickas nepareikalavo palikti pas save sąrašą knygų nuo jo paimtų,

*) Klimasčiaukas šiaučius — yra tai maskolių policijantas ir išdavikas. 1897 m. jis skundi maskoliams kunigą Katilių, buk tas prilaikęs lietuviškus laikraščius, ir buk tas kalbėjęs ką negerai ant pravoslavijos.

nės žandarai gali kokias nors užgintas knygas jam pristesti ir paskui nuverstį ant kunigo bėdą. Priežastimi kratimo, sako esąs šiurkštus apsiėjimas džiakono Navicko su maskoliais; maskoliai nenorėjo jo kaip „neblagonadežno“ užtvirtinti ant džiakono, o dabar jam begyvenant Augustave didei persekioja, ak jis maskoliams gero neduoda.

Neilgai trukus po tam 4 d. gegužės kunigą Dereškevyčių maskoliai išvežė ant pusės metų į Senapilės klostorių, užtai kad jis neivėdė į bažnyčią ir siuntė pas popą katalikę, ištėkėjusią už pravoslavo. Kn. Dereškevyčius pasiėlgė pagal kanoniškas tiesas, atstumdamas nuo palaiminimo šv. Bažnyčios išgamtę, nės katalikų bažnyčia negali laiminti tuos, ką ėmė šliuobą maskolių cerkvė. Kn. Dereškevyčius jau baigia sėdėti savo bausmę ir tuojaus vyskupas duos jam vietą Seinų vyskupystėj.

Augustavo paviete yra daug unitų, kuriuos maskoliai per smuitą verčia į pravoslaviją. Unitai persitikrinę yra, kad pravoslavija yra tai klaidingas tikėjimas ir kratosi nuo jos, anaipol! jie kaip galėdami glaudžiasi prie katalikiškos bažnyčios. 1875 m. maskolių caras išdavė „ukazą“, kuriuom visus unitus, esančius Maskolijoj“ prijungė prie pravoslavijos, vyskupas ir kunigus unitų ištėriojo ir savo galinga valdžia liepė jiems būti pravoslavais: „*byť* po sienu“!

Unitai (nors ant popieros pas maskolius popus urėdiškuose raštuose nėra) gyvuoja kiek galėdami, o „kaxionos vieros“ nepriima. Jiems maskoliai uždraudė eiti į bažnyčias melstis, eiti išpažinties šv., krikštyti, imti šliubus ir kitas krikščioniškas apeigas; maskoliai tokiu budu nori paversti juos į stambeldžius. Katalikiški kunigai daug turi nukentėti persekiojimų ir bausmių už unitus: už išklausimą spaviednės unito, jeigu maskoliai pagauna kunigą, tai pirma kartą reik užmokėti 100 r. bausmės; o antrą kartą kunigą išvaro į Maskoliją, trečią kartą ištremia į Sibiriją; už krikštus, šliubus ir kitokias apeigas kunigą varo į svetimą šalį, žodžiu tariant, didei baudžia už viską. Unitai spaviednės vaikščioja į tolimas bažnyčias, kur jų nieks nepažysta; krikštus atlieka namie patys, šliubus ima užrubežyje. Maskoliai nežino, kiek unitų yra po jų valdžia, nės negali vesti nėjokių metrikų; tokiu budu unitai liوسي pasilieka nuo kariumenės ir kitų panašių priedermių. 1896 m., surašinėdami gyventojos Rosijos, maskoliai tarp unitų pakėlė didį ermyderį ir neįjokiū budu jų negalėjo suskaityti. 1897 m. dabartinis caras Mikalojus II pagerino truputį tiesas išduotas kaslink unitų savo senuko Aleksandro II. Iki šioliai maskoliai unitus vis da baisiai persekioja. Sakalas.

Kapčiamiestis. (Seinų pav.) Pernai per kamandorių į Kapčiamiestį vyskupo tapo atkeltas kunigas A. Dailydė. Jis pirmą kartą bekalėdodamas po savo šviežią parapiją ir nežinodamas jos gerai, užvažiojo pas unitą; apie tai dasižinojo vietinis žemskis; kunigas nulankavojo žemskį, kad tylėtų ir davė jam 5 r.; bet juodošius-žemskis paėmė 5 r. ir kunigą apskundė Seinų viršininkui.

Nepraėjo nė dvi savaitai, kaip Varšavos General-gubernatorius paskyrė kunigą Dailydę ant 8 mėnesių į Senapilės klostorių kalėti, o vyskupui liepė į Kapčiamiestį duoti kitą kunigą. Vyskupas Seinų atsispyrė, sakydamas, kad nėra kito kunigo, neturi ką duoti. Visas reikalas ant to pasibaigė, kad kunigas Dailydė užmokėjo 50 r. bausmės ir pasiliko ant savo vietos Kapčiamiestyje.

Jau visi metai baigiasi, kaip Senapilės klostoriuje sėdi kunigas M. Smalenskas, atsiųstas maskolių už tai, buk ką nenaudingai išsitaręs ant pravoslavijos. Maskolija savo pravoslaviją su durtuvais gina, bet jų pravoslavija kaip griuva, teip griuva!

Kampuočiai. (Suv. pav.) Jau „Uk.“ buvo rašyta, kad Kampuočių Baliunas norėjo nakčia pasivogti nuo stacijos Punsko kelis strampus (rąstus), ale maskoliai jį pagavo. Bašibuzukai baisiai nabagėli nubaudė, nės liepė užmokėti 40 r. ir dar pasodino į Kalvarijos kalėjimą ant 4 mėnesių. Kalvarijos kalėjimo sunkiai maskoliai Baliuną užlaikė, labai jį kankino ir ant galo pagalios Baliunas išsikraustė iš galvos ir pasikorė!

Ant Punsko stacijos per načelninką atėjo maskolius Gavrilovas, užsikrėtęs pikta liga nuo jo taja pat liga užsikrėtė daug nekaltų žmonelių. *Viesula.*

Višakio-Ruda (Marijampolės pav.) Prieš pat Visų Šv., atsivilkio į Juozoniškės kaimą iš Pilviškių du „brantuočiai“, darė kratą pas ukininką Žiuri įjėškodami šautuvo; vienok šautuvo nerado, tik štai ant tvarto užtiko pluoštą lietuviškų rąstų, turbut, kalendorių, vieną numerį „Uk-o“ ir keletą rašytų dainelių, ir tą viską pasigriebė, podraug paėmė 16 metų vaikną Žiuriuką, nugabeno į valsčiaus kanceliariją, o iš čion tuojaus bugdė jį pas žandarų viršininką į Marijampolę.

Žiuriukas ant tardymo prisipažino, kad tie rąstai priklauso jam ir kad jisai tai radęs ant kelio ir parsinėšęs namon pasiskaityti. Beto da žandarai jo klausinėjo, ar nepažįsta Motiejų Baltusį, Juozą Rimšą, ką išsiųstas į Odesą, ir da apie kitus.

Po iškvotimui jį paleido atidavę po policijos priežiūra; jam prisakyta dusyk per

mėnesį pasirodę vietinei policijai ir viena kartą Marijampolės žandarų viršininkui.*)

Bet-gi čion reikia užtėmyti, kad Žiuriukas visai bereikal prisipažino, juog rastieji daigtai priguli jam: juog jisai drąsiai galėjo užsiginti, nės žemiskiai krėtė vieni be — šaltyšiaus, be liudininkų ir tik jų vienų parodymas nebutų turėjęs jokios vėrtės. Jau keletą kartų buvo rašyta „Uke“, juog prie kratos butinai yra reikalingi šaltyšius ir du liudininkai, be-to-gi vieni žemiskiai neturi tiesos krėsti, ir tatai labai išmintingai žmonės elgtusi, kad tokius sveyčius, jeigu atsvilkūt sau vieni, suniškai išuliuotų iš savo kiemo, tai jie nė nekištų savo nosies bet kur teip lengvai.

Priegtam pas Žiuri krėtė šeimininkams nebesant namie ir, sako, pusėtinai išgąsdinę mažus vaikus, nės žemiskis bėgiojęs po kiemą su nuoga šoble Dėlto-gi Žiurys gali ant jų skųstis augštesnei valdžiai, nės teip begėdiškai elgtis jiems ne valia pagal įstatymus. *Žvirblis.*

Šunskai (*Marijampolės pav.*) Nesenei vieną vakarą, jau sutemus, į Mikų kaimą pas ukininką Bartušką atėjo žemiskis. Užėjęs jis ant kiemo ir pamatęs per langelį kletyje žiburi priselino artyn pažiūrėti, kas ten dedasi; štai jis užtėmyjo, juog Bartuškutis kas žin ką skaito: tuojaus šoko, kaip padukęs, ir stvėrė skaitomą popierą — o tai buvo „Uk-as“. Bartuškutis ir-gi nagus pastatė ir žemiskis, nusiplėšęs vos kraščiuką, dumė laukan. Gaila, kad Bartuškučiui tuotarpu pritruko drąsos, velik butų tam „žalčiui“ raudonus akinius uždėjęs, o „U-ko“ nė pamatyt nedavęs! *Berankis.*

Gizai (*Marijampolės pav.*) Neseniai ant Vilkaviškio stacijos žandaras su žemskiu užėmė vieną vaikina, reikalaudami pašpauto. Ant savo laimės jisai turėjo prie savęs pašpartą ir štai jiems pakišo po nosia. Negana to, tie „brantuočiai“ ima kratinėti jo pundelį, tikėdamiesi rasti lietuviškų knygų, mat, jie iš viršaus užčiuopė, juog viduj braška popiera, tai tikrai jau tikėjo laimėti, kaip „šunelis gerą kepsnį“!.... Vienok, apsiurėję pundelį, neužpelnė trokštamos garbės, nės vieton lietuviškų rado ten tik lenkiškas, kurias tas vaikinai vežėsi iš Vilkaviškio namon apdaryti.

Bekratant jie pundelį gana kiauiliškai apknišo, da-gi keletą lapų numetė ant žemės; tada tasai vaikinai ėmė ant jų puryti, kad teip negražiai elgiasi ir reikalauja surinkti išmėtytus lapus, tai tuodu policijantai užtai jį pradėjo kolyti, kad nemokąs su žmonėmis apsieiti (mat, ir policijantai save vadina žmonėmis!) kad jie, esą, daugiau svieto matė, o teip nedarą...

*) Kas tokį sudą padarė? Ar žandarų viršininkas? Mams rodo, kad dagi pagal Maskolijos įstatymus atvira policijos priežiūra gali but paskirta tik ministerio, arba bent gen. gubernat.

Pagalios jam žandaras nė pašparto nesugražina, ir teip vaikinai sėda į mašiną ir, kaip šunų aprietas, važiuoja namon. Tasai vaikinai tai tikras brolis Juozo Rimšos, ką yra. išstremtas į Odesą už lietuystę.

Butų gerai, kad jis skustųsi augštesnei valdžiai ant tų begėdiškų policijantų, nės jiems ne valia teip bjauriai elgtus su žmonėmis ir visai bereikal atiminėti pašpartus arba knyguotes, ypačiai teip daryti kelionėje; juog jei-gu potam butų sutikęs vėl tokius „sargius šunelius“ ir tie butų vėl pašparto pareikalavę, tai ir dairykis į šonus, o tave tik varo per maskolių šventas vietas iki neatsidursi, kur mama lopšį užsupo! —

Vienam ukininkui parsiauntė į Pilviškių pačtą iš Prusų lietuviškų knygučių, žinoma, per cenzurą. Pačtaljonas kartą tas knyguotes nusiveža ant stacijos, veždamas pačtą, ir belaukdamas ateisiant trukio atsisdėjęs sau vokzaliuje jas vartinėja. Kur buvęs-nebuvęs, prieina prie jo žandaras ir prašo knygutės pasiskaityti, — teip jam ir paduoda vieną. Atėjęs trukiui pačtaljonas nuėjo perduoti pačtą, o tos knyguotes pasiliko vakzaliuje. Tada žandaras visas jas dručiai suim į savo nagus ir, sugrįžęs pačtaljonui, sako, neduosęs knygučių, nės anot jo „*tokiu knygų prikazano xabirat*“. Pačtaljonas-gi reikalavo sugražinti paaiškindamas, kad tai paleistos cenzūros, vienok žandaras nė klausyt nenorėjo ir nubėgo pas stacijos viršininką pasirodę „*x knižkami*“. Bet-gi po valandėlės sugrįžęs, atiduoda knyguotes sakydamas: „cenzūros ženklas turi buti padėtas ant kiekvienos knygutės, o ne tikt ant juostėlės, po kuria parėjusios“. Tai nors tiek, laimėjo žandarelis!

Pilviškiai. Sako, nerašykite ant kunigų, neišmislinėkit ko nereikia... Bet ar kunigai ne toki jau žmonės, kaip ir visi? Ar jau tarp jų nėra susitępusių nedorais darbais? O-o, žinot ką, ir labai yra! Ypač kaip apie pinigėlius eina, tai sunku net tarp sermėgių tokius godžiūs rasti, kaip daugumas kunigėlių. Čia nė išmislinėti nereikia: teisybės, tikrų atsitikimų yra be galo. Va ir dabar Pilviškių kunigėliai jau nebepriima ant poterių mažiau kaip 5 kapeikas. Matai už kapeiką, dvi, tris jau nėra poterių! Bet ką turi daryti tie žmonelės, kurių turtas — dvi — kelios dešimtys kapeikų?! Teisybė, už tokius nėra nė mišiu, nė poterių; tokiam kartais nė duobės nepašventina, nės užmokėti nėra iš ko... Jei neturi, šioj gadynėj pinigų, tai nė nemislyk įeiti į dangaus karalystę!

V. Kapsukas.

— Pradžioj spalio mėnesio parubežiniai sargai (abieščikai) užmušė kontrabandnešį Vieriūtį iš Klėtkininkų sodžiaus Pajevonio para-

pijos. Jau keli metai gabeno įsai kontra-bandus, ne kartą buvo jį užklupę maskoliai, bet jis vis išsprukdavo iš jų rankų. Dabar bėgo jis į Prusus; kareivis šovė į jį ir kulka perėjo per petį nieko nelypsčius; gal da butų ir pasitaisęs žmogus. Bet maskoliams ne gana to: kaip koki išalkę vilkai šoko ant jo, pasivijo jau Prusų pusėje, ir pradėjo, kaip tikri budeliai, mėsinėt žmogų: visą sumušė, subadė durtuvais, net rankas išnarino betasydami.

Kareiviai užmušė žmogų, o atsakimas ar bus jiems už tai? Ne, *anaipol!* Jei butų kas, kad ir netyčia, užmušęs apiečio kokie šunį, tai tas žmogus teip jau atsidurtų, kur da nebuvęs! O žmogus, tai kas čia jiems užmušt! Ne vieną jau užmušė, ir ne vieną da užmuš...

Gerai, kad nors prusai netyli; matot, Vie-raitį užmušė jau anapus rubežiaus, tai prusai ir padavė kareivius į sudą. Ant ko tas viskas pasibaigs, nežinia.

Tamošius.

— Kur-kur, jau ir Pajevonyj pradeda skaityti lenkiškai evangelijas. Bet kam čia skaito, sunku suprast. Beje, čia yra pora „*varšaviankų*“: kunigo gaspadinė ir sesers gaspadinės, tai juodviem, matyt, ir skaito. Kunigėlis Šeškevyčius da jaunas — tai ir prisiprašė „*varšaviankos*“! Bet mums tukstantį kartą butų maloniau išgirst lietuviškai skaitant evangelijas Vilniuj, kur yra tukstančiai tikrų lietuvių, o ne Pajevonyj lenkiškai, kur yra pusantros lenkpalaikės.

Ukininkas.

Pajevonys (*Vilkav. pav.*) Da pavasaryj Pajevonyj buvo valsčiaus susirinkimas. Tarp ko kito raštininkas pasakė, kad parėjo nuo viršininko popiera, kad reikia butinai mokyklą pataisyti. Valsčionys, kaip ir visada, iš pradžių atsisakinėjo, putėsi, o paskui sutiko. Matot, taisyt apsiėmė žydelis Dovidas, tai nė vienam smilkterėjo galvoj, kad gaus ir gerklę šiek-tiek „pašmeruot“; tik gaila, kad jie nesuprato, kad ir ta, neva žydo „monopolkę“, bus nupirktą už jų sudėtus pinigus. Taip ir išėjo. Vasarą sušaukė vaitas po 3 ukininkus iš kiekvieno sodžiaus (šaltyšių ir da du); žydas ir-gi nesnaudė: kokią 20 rubliukų išmetė pragert. Įkaitę truputį, matot, geriau gali nuspręst, kiek prekiuoja pataisymas. Dėlto ir nusprendė ne bile-kaip: pataisimas galėjo prekinoti daugiausia 250—300, o žydas atsiėmė 550 r. Teisybė, iš tų pinigų keletą rublių pragirdė, keletą turėjo igrust į gerklę raštininko, kad jis tylėtų, o kiti — tai žydo pelnas.

Dabar rudenyj vėl buvo susirinkimas. Ne-kurie pradėjo burzdėt, kad perbrangiai išlupo, bet paburdėję mokėjo kaip ir visi.

Žmonelės, nesiduokit savę apgaudinėt viso-kiais budais! skaitykit „Ukininką“, o čia rasit geras rodas, gražius patarimus!

Kauno gub.

Šiauliai 16 spalio pas Alenksandrą Vitkauskį buvo krata. Žandarų načelnininkas su prokuratoriumi ir kita armija policijos iškretė minėtą A. Vitkauskį įieškodami kažikokių knygų ir kažikokio Milašauskio, bet nerado pagedaujamų knygų tikrai rado 1 kantičkas katakizmų knygelę ir abrozėlių su lietuviškais parašais ir ant galo pati Milašauskį. Bet nė knygelių nė paties Milašauskio neėmė ir išėjo sau.

Kerpė.

Kėdainiai. Kėdainių miestelis, stovi ant upės kranto Nevėžio. Senovėje jis buvo veik keturis kartus didesnis, ir gražesnis, bet kada tai sudegė ir šiandien toli maženis, senovėje čionai buvo namai lietuviškos teisdarystės, buvo teip-gi atgal kokia 40 m. 7-nių kliausių gimnazija, kurią 1863 metuose išnaikino, tame miestelyj spaudinosi ir lietuviškos knygos, paskutinė knyga-lietuviška gramatika, sustatyta liute-roniško kunigo Karolio Nerliko metuose 1855-se.

Šiandien čionai yra dvi bažnyčios, viena mažesnė, vadinama „Karmalitų“, stovi viduryje miestelio, parapijos Josvainių, dievmeldystė čionai atsiprovija lenkiškoj kalboj, pamokslus ir-gi lenkiškai savo, toliaus, kitoj pusėj Nevėžio, už miestelio yra kita bažnyčia, vadinama „Fara“ stovi labai gražioj vietoj ant kalnelio, [pastatyta XIII šimtmetyje, mus prosenių: pamokslus čionai sako visada lietuviškai, giedodavo pirmia (atgal keleta metų) vis lietuviškai, bet dabar labai stebėtina atmaina įvyko, šimet per kokius tai atlaidus, rudenio laike, kunigas pradeda giedot lietuviškai, o žmonės toliaus jau gieda lenkiškai, kaip liudna girdint tokias naujienas! atminus senovę, pirmiau budavo (atgal keleta metų) skambėdavo giesmės tiktai lietuviškoj kalboj, o da seniau atgal 50 metų, prieš gyvenimą budelio koriko Muravjovo (nepamenu prie kokio kunigo) ir metrikus lietuviškai rašė: dėl-ko šiandien tokia permaina! ar jau prosenių ainiai gėdisi savo kalbos ir mina ją po kojų; tai stoka gerų vadovų, stoka susipratimo ir apšvietimo kad reikia kaip galint gaivinti ir prikelt lietuvišką kalbą ir dvasią kur yra apmirus, o ne slopinti, o j liudna! liudna!

Teipgi reikia paminėti kad netoli nuo Kėdainių yra dvaras Zubėliškiai, jauno grapo Zabelos, o pačiuose Kėdainiuose yra bankas dvarponio Krapcickio, jie abu du yra dori Lietuvos sunus.

Diegas.

Mintauja. Sunkus šimet mums metalai: jau pilni kalėjimai lietuvių, o kratos da vis nesibaigia. Garsusis Liepojaus Vonsiackoi suragino į darbą visus Kauno ir Kuržemės gubernijų raudonsiulius. Visi dabar siunta vienas už kito laksto, šnipinėja, kad tik užsitarauti medali, išnaikinti tą litvomaniją. Tik tiek gerai, kad visi lietuviai jau gerai apsižiūrėjo apie save ir krėsdami raudonsiuliai nieko neberanda. Va ir Mintaujoj 26 rugpjūtį buvo kratos pas du kurpiu Elsbergą ir Lialį, bet nieko nerado. 29 rugp. krėtė visa gauja žandarų ir prokuroras pas mokininį VIII (aštuntos) klisos Vasiliaucką; rasti teipgi nieko nerado, bet jį areštavo. Įkliudė vaikina Požela, kuris dabar sėdi Panevėžyje. Visi mislijo, kad Vasiliaucką palaikys dvi, tris dienas ir paleis, bet dabar jau kitaip išrodo. Vasiliauckas nesiduoda raudonsiuliams nereikalingo žodžio ištraukti; žino, kad jų gražios, meilios kalbos, tai tik paviršius gražaus obuolio, pripildyto nuodais. Pulkauninkas siunta, rėkia: „aš viską žinau! Požela mums viską išpasakojo, o tamista giniesi!“

— Jei tamista žinai, tai kam-gi manęs klausai, juo labiau, kad aš nieko nežinau, — ramiai atsako Vasiliauckas.

— Pas jus yra draugystė lietuvių! Aš žinau, kas prie jos priguli! . . .

— Tai pasakyk ir man tamista, kas do per viena ta draugystė prašo kalinys.

Pulkauninkas nežino, ką daryti. Suėstų ji, gyvą prarytų, bet baisu: gali užspringt. — Dabar nė pasimatyt su nieku nedaleidžia už tai, kad nuo visko užsigina, ir valgimo neduoda atnešti. Bet Vasiliauckas nenusiminė: turi knygų, na tai žmogus skaito, mokinasi. Vargiai ką gero pelnys nuo jo raudonsiuliai. Jau buvo vienas atsitikimas su mintaujiečiu: paėmė da prieš kalėdas vaikina Stanionį, kankino visaip: nedaleido su nieku pasimatyti, valgyt atnešti, nė pinigų duoti; norėjo butinai nors-ką išgauti, bet tas silpnas vaikas milžinu pasirodė: nieko, o nieko neišdavė, neikišo. Da ir dabar sėdi jis Aukmergėje, jo kojos, girdėt, sutino, krutinė pradėjo tinti nuo to, kad tyru oru negauna kvėpuoti, bet jo burna vis kaip sukaustyta. Ištikrųjų tas silpnas, neišsilavinęs vaikas tegul buna paveikslu kitiems barškučiams, kurie nemoka suvaldyti liežuvį ir kartais tiek pripleka, taip supainioja dalyką, kad pats pančius geležinius ant rankų užsideda.

Pilkis.

Liepojus. Šnipukų visur kaip prisėta: žygunėse, karčiamose, bažnyčioj, ant turgaviečių, ant vakzalų; . . . vis vienas kitą nori pereit. Bet Sagaičio ir inspektoriaus gimnazijos Smiriagino nieks nepereina. Smiriaginas išda-

vinėja savo mokintinius: vieną iš jų Bieleckį tiesiog nuo lekcijų nusiuntė į raštinę Vonsiackio ir tas jau daugiau nesugrįžo; šnipas Sagaitis labai dreba už savo kailį, ir kartais net prapuola iš Liepojaus, bet apsižiūrėk, — tai slankinėja kur užkampy. Į kalėjimą vis kaip koki naują atgabena, o iš senųjų da tik mislija vieną kitą paleist: Mongirdą girdėt paleis — turi 300 r. kaucijos sudėt, Bendikas turi sudėt 75 rub.

Kitus da ir iki po naujų metų palaikys, o paskui, nors ir nieko narado, teks į Meškorią kraustyti ant kokių 4 metų. Jug ir Suvalkų gub. taip buvo. Bet kaliniai nelabai nusiminę.

Nenuorama.

Dorpatas. (Jurjevas). Vienas kunigas buvo apsiėmęs atsiųsti lietuviams, „apsigyvenusiems netoli nuo Dorpato visokių rožančių, škaplierių, maldaknygių. Atsiuntė tiktai 4 rožančius ir 4 škaplierius (buvo parašyta apie 100 tų ir tų) ir prašė nusiųsti jam bene pusantro rubliaus. Ar-gi jie butų tavęs, kunigel, prašę, jei butų turėję iš ko užsimokėti. Už pinigus ir Dorpate prie bažnyčios gautų. Bet jie yra teip pavargę, kad negali reikalingiausiųjų sau daigtų įsitiecti. Gal atsiras koks doresnis kunigas, meldžiamė prisiųskite maldaknygių, katakizmų, elementorių, laikraščių.*)

Skrabalas.

— 7 d. rugsėjo, antroj valandoje nakties išigriovė pas studenta Petrą Avižionį žandarų gauja. Sugriuvo 9 žmonės; penki buvo prasti žandarai, o keturi vyresni: pulkauninkas, prokuroras, pristavas su pagalbininku. Mažutis kambarėlis buvo stačių pilnas. Kiekvienas gavo sau po kertę šnipinėti. Visą patalą išvertė, visus drabužius, net ir ant kuno išvartė; penki žmonės darbauosi prie knygų po vieną lapą vartydami ir kiekvieną prirašytą poperėlį išrinkdami. Tokių popierėlių sukrovė visą kaupą. Vienas žandaras buvo net ir po pečių pasilindęs, iš kur ištraukė visokių popierpalaikių; neniekino nė suterštų smirdinčių popiergalių: Pailę bešnipinėdami nebedaboj, ką ima: išsinešė lekcijų užrašas iš bakterio-logijos, farmacijos, visokias egzamenų programas. Paėmė visas knygas, ant kurių buvo svetima pavardė parašyta; teip-gi paėmė Dankanto būdą, Juškaus dainas. Klausinėjo laiškų; rado dvi fotografiji moteriški, — išsinešė. Išglostė visas sienas; ir pečiaus kaminan žiūrėjo.

28 d. spalio buvo pašauktas ant tardymo pas žandarų pulkauninką. Klausinėjo apie daktarą Vaineikį, apie lietuviškas knygas, apie rašytojus, pinigų aukautojus, knygų nešėjus. Ką buvo paėmę viską sugrąžino. *Baltaragis.*

*) Kiek laikraščių reik ir kur siųst? R.

Nuo „Tėv. Myl. Dtės“
(laiškas „Varpo“ ir „Uk-o“ red. knyginiškai).

Maloni Tautiete!

Tėvynės Mylėtojų Dtės tapo išsusta ant jūsų rankų knygos: „Kelionė Grovo Kyburg'o Lietuvoje“ 1900 ekz. ir „Pajautos“ 100 ekz. „Pajauta“ yra dovanota „T. M. Dte“ kun. A. M. Miluko, kad mes jas išdalintume Lietuvos jaunuomenei.

Iš pirmiaus prisiųstų rankr. padavėm į spaudą *Vanduo* ir už poros sanvaidžių bus gatava. Toliaus parinks spaudai rankraščius Liter. Komitetas.

Su guodone

T. M. Dtės centr. sekret.

Spalio 14/1900.

M. J. Damijonaitis

Waterbury, Conn.

Skotijos lietuviai

Iš Bellshill rašo: 3 Lapkričio „šviesos Dte.“ laikė susirinkimą, ant kurio tapo kalbėta ir apie išstremtuosius Lietuvos kankintinius iš tėvynės, už platinimą apšvietimo tarpe savo brolių. Tie tėvynės mylėtojai turi lindoti urvuose arba kęsti šaltį ir alkį Šiaurės krašte. Ant sušelpimo tų garbingų vyrų sumetėm *trisdešimts tris šilingus*.

Teip-gi buvo kalba ir apie a. a. Vincą Kudirką, kurio paveikslas neišnyks niekad iš lietuvių širdies pakolei gyvuos Lietuvos: jį su savo raštais mus apdovanojo tokiais turtais, kurių nieks negalės mums išplėsti. Mes-gi garsindami atmintį to mūsų didvyrio sumetami ant paminklo arba išleidimojo raštų 8 šilingus.

Šviesos Draugystė.

Iš Blantyrės rašo: mes keletas lietuvių skaitydami laikraščius matome, juog amerikiečiai aukavo ant parodos ir dabar aukauja ant kankintinių, nenorėdami užpakalyje atsilikti sumislyjom pereit per mus miestelio lietuviškas stubas ir rinkti aukas ant kankintinių. Surinkom iš viso 13 šilingų 3 penus. Berinkdami atitikom tokių stubų iš kurių reikėjo kuogreičiausiai nešties per duris lauk. Bet išmintingi tautiečiai aukavo su noru. Tikimės, juog ir kitų kaimelių Skotijos lietuviai pasirodys su penu neužmirš mūsų brolių vargstančių ir badą kenčiančių už mūsų tėvynę ir jos tamsybėje skęstančius sunus.

Aukų rinkėjai S. V. J. D.

Aukos Kudirkai.

	š.	p.
Silvestras V-kis	2	1
Vincas K.	2	1
Jonas A-tis	1	
P. Vasiliauskas	1	
A. Urbanavičius	6	
J. Vasiliauskas	6	
M. Vaitiekunas	3	
A. Radauskas	3	
S. Zemaitis	3	
V. Budrikis	2	
iš viso	8	0

„Šviesos Dte.“

Aukos ant kankintinių.

Bellshill'io lietuviai aukėja:	Blantyrės lietuviai aukėja:	šil. p.
Silvestras V. 5 šilingai	J. Danilevičius 1	
J. Onusaitis 1	A. Jo-eis 1	
A. Kaziulaitis 1	B. Puzauskas 1	
J. Veraitis 1	J. Ambrozus 1	
Jonas A-tis 1	V. Vosilius 1	
J. Vasiliauskas 1	M. Levickas 1	
V. Vasiliauskas 1	J. Jenčauskas 6	
P. Sudarga 1	J. Kulbošauskas 6	
V. Gignis 1	J. Bulota 6	
M. Kurtinaitis 1	A. Virukaitis 6	
A. Navickas 1	V. Petkevičius 6	
K. Brusakas 1	A. Liutvinas 6	
Lukošius S-kis 1	P. Sarpalius 6	
A. Lukoševičius 1	P. Kairis 6	
J. Kuprevičius 1	M. Sarpalius 6	
Jonas K. t. 1	P. Vilšauskas 6	
J. Pečenkis 1	A. Betkis 6	
T. Stankevičius 1	F. Puzauskas 6	
J. Bilinauskas 1	J. Betkis 3	
S. Zemaitis 1	A. Jakštis 3	
P. Vasiliauskas 1	P. Martinas 3	
A. Ridikas 1	A. Bendirauskas 3	
M. Vaitiekunas 1	V. Rakta 3	
Petras B. 1	J. Aluzas 1	
A. Radauskas 1	viso	13 3
A. Urbanavičius 1		
Juozas B. 1		
Vincas K. 1		
K. Račiukaitis 1		
iš viso	33 šilingai	

Draugystėlė Vinco Kapso.

Per rankas „Draugystėlės Vinco Kapso“ nuo pradžios rugsėjo 1900 m. perėjo 45 rubliai: 15 rublių draugystėlės surinktų, 30 rublių iš šalies. Iš tų pinigų duota kaliniams Č. — 20 rub.

B. — 20 rub.
B. — 20 rub.
J. — 5 rub.
P. — 5 rub.

Kankintinių kasa.

Iš Skotijos nuo Bellshill'io lietuvių (per rankas „Varpo“ ir „Uk-o“ red. knyginiškai) 33 šil. =	M.	š.
Nuo Blantyrės lietuvių 13 šil. 3 p. =	13	28
Nuo Petraičio 5 rubl.	10	85
9. XI. 00 buvo kasoje	507	51
iš viso	564	84
Išsinešta.		
J. Č. trečią kart. 42 rub. 35 kap. =	91	84
J. L. 25 rub. =	54	25
pačto išleidimai	2	05
iš viso	148	14
Rokačiai 12. XII. 00.	416	70
D. Saunus.		

Atitaisymas svarbesnių klaidų

Nė II „Uk-o“.

Ant p. 161 parašyta kapitala	turi būti kapitala
„ „ 162 „ ukė	„ „ ukė
„ „ 162 „ priverti	„ „ priversti
„ „ 162 „ pradeda	„ „ pradėta
„ „ 162 „ neatsikreipė	„ „ neatkreipė
„ „ 162 „ pabudyti	„ „ paliudyti
„ „ 162 „ žinia	„ „ žinia
„ „ 163 „ sumašinimo	„ „ sumažinimo
„ „ 167 „ Z	„ „ L
„ „ 167 „ pridėdai	„ „ pridėda
„ „ 168 „ vyrukai	„ „ vyrūčiai

Lietuviškos Redakcijos.

Nuo Naujų Metų siųskit, meldžiami, savo raštus ant vardo mus knyginkės: **Frl. Martha Saunus, Rokaiten per Neukirch, Ostpreussen, Germany.**

Nauji raštai.

Schram Apie turtą išdirbimą. vertė S. M. Chicago Ill. kaštais ir spauda „Lietuvos“ 1900 m. pp. 139.

Rubakins. Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės. Vertė Drugys „Tėvynės Mylėtojų Draugystė“ N. 5. Chicago Ill. Spanda „Lietuvos“ 1900 priedas pp. 33.

Ištatai „Daukanto mantos“, išleista prie „Varpo“ N. 3. 1900 m.

Paveikslas Dr. Kudirkos prekė . . . 8 kap.
Kuopa Lietuvos Mylėtojų. Atsišaukimas (Londonas 1900 m.) pp. 1.

J. K. Juokų knygelė Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro apspanstuvėje 1900 m. pp. 95.

Juozas Margalis. Volungė. Eilės, pirmieji bandymai. Tilže 1900 Kaštu „Tėvynės Sargo“ spausdinta pas Soenke. pp. 107. prekė . . . 40 kap.

Raštai „Varpo“ ir „Ukininko“ redakcijos. Tilže 1900 spausdinta pas Soenke pp. 8.

B. Tėvas ir sunus. Perspausta iš „Ukininko“ Tilžėje 1900 m. spausdinta pas Soenke pp. 23. prekė 5 kap.

— Kova. Drama iš trijų veikmių. Perspausdinta iš „Varpo“. Tilžėje 1900 spausdinta pas O. v. Manderode. pp. 40 prekė . . . 10 kap.

Atsakymai.

J. Špokui. Dėlei stokos vietos Tamistos žinia pasilieka kitam sykiui.

Užgiriečiui. Tamistos pasakojimą nusiuntėme Druui. Basanavičiui.

Laidokui. Komedią „Krata“ gavome.

Vilniai. „Kas tai bedievis“ paliekame kitam sykiui.
Davatkos Vaikui. „Persitikrinimas“ gavome. Bus patalpinta laikraštyje „Naujienose“.

Muzikėliui. Tamistos pasakojimas tilps „Naujienose“.

Artojo Vaikui. Apysakėlė „Vargdienė“ spausdijis „Naujienose“.

V. Kapsukui. Tamistos raštelį siunčiame į Ameriką. Rašant apie persekiojimus Vokietijoje reikia nurodyti šaltinius, ant kurių galima būtų remtis atsiradus priekaboms.

Kočėliui. Pluoštą Tamistos raštų gavome, bet dėlei stokos laiko nespėjome pataisyti ir dėlto talpinome tuos, ką mažiaus taisyms reikalavo. Didelė dalis Tamistos raštų talpjis „Naujienose“.

E. ir B. Skotijoj. Miela mums išgirsti apie Skotijos lietuvių darbus. Kad tai visuos Anglijos kampuos teip eiti! — Žinia apie Mergašilio aržuolą nusiuntėme Druui. Basanavičiui. Jeigu pasisektų surinkti kokias pasakas apskritai arba apie tą aržuolą, tai siųskit jas Druui. B. (Varna, Bulgarije).

Sakalui. Žodyno Širvidio pas mus nėra. —

Z. T. L. M. Yra liet-lenk. ir lenk-liet. Žodynas kun. Miežinio, bet jame yra daug klaidų. Gaut tą žodyną galima Prusuose per V. ir U. red. Knyginknę. Tamista da vis vartoji senoviską rašybą su i, ū — taisydas vis-gi trukdo mus ir pristokus laikui rankraštis tur gulėt — Vieton „šakalys“ Tamista vartoji žodį „kuragalis“. Ar-gi tas paskutinis žodis būtų iš žmonių kalbos?

Tarnačiui. Tamstos velyjimą pasirupisime išpildyti.

Atsakas redaktorius Jurgis Lapinas, Tilžėje. — Spausdinta pas J. Schoenke, Tilžėje.

Apgarsinimai.

Juozas Baronaitis

mirė Londone 16 d. Gruodžio 1900 m.
paliko jauną pačią. Apie jo nuopelnus bus paminėta vėliaus.

Prenumeratoriams iš Lietuvos.

Prie № 12 „Uk-ko“ pridėdame priedą: „*Kelionė grovo Kyburgo Lietuvona*“ kaip dovaną Tėv. Myl. Dtės.

„Vienybe Lietuvininku“

Išaina kožną seređą, Plymouth,

KAŠTUOJA

Ant metų Amerikoje 2,00 dol.
Į Užmarę 3,00 dol.

Pinigai kitaip nesisiunčia, kaip tik per „Money Order, Postal Note“ arba registravotose gromatose, ant šito antrašo:

J. J. Pauksztys & Co.,

224 & 226 East Main Str. Plymouth, Luzerne Co. Pa.

Adresai

„Ukininko“ ir „Varpo“ administracijos:

- 1) redaktorius: **Herrn J. Lapinas, Tilsit, Goldschmiedestr. 8.**
- 2) kasieriaus: **Herrn D. Saunus, Rokaiten, per Neukirch (Ostpr.)**
- 3) knyginkės: **Frl. M. Saunus, Rokaiten, per Neukirch (Ostpr.)**

Turiny.

Nuo „Varpo“ ir „Ukininko“ Redakcijos. — Kratos šių metų. **Zmogus.** — Nedejuok (eilės). Galinis. — V. Kudirkos paminėjimas. **K. Ejikas.** — Atsilankimas. ceitunų Naumietyje. **Krucielius.** — Persekiojimas lietuvių Liepojuje. **S-a.** — Po Parodos. **Daumantas.** — **Korespondencijos: Suvalkų gub.: Suvalkai. Sakalas.** Liubavas. **Viesula.** Augustavas. **Sakalas.** Kapčiamiestis. Kampočiai. **Viesula.** Višako-Ruda. **Žvirblis.** Šunskai. **Berankis.** Gižai. Pilviškiai. **V. Kapsukas.** Pajevonys. **Tamošius, Ukininkas. Kauno gub.: Siauliai. Kerpė.** Kėdainiai. **Diegas.** Mintauja. **Pilkis.** Liepojus. **Nenu-rama.** Dorpatas. **Skrabalas, Baltaragis.** — Nuo „Tėv. Myl. Dtės.“ — Skotijos lietuviai. — Aukos ant kankintinių. — Aukos Kudirkai. — Kankintinių kasa. — Atitaisydas svarbesnių klaidų. — Nauji raštai. — Atsakymai. — Apgarsinimai.